

FOAIA POPORULUI

Prețul Abonamentului:

Pe un an 2 fl.
Pe o jumătate de an 1 „
Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiu
și la toate birourile filiale de abonament.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Măcelarilor nr. 21).

Un șir garmond prima dată 7 . . . , doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Strigător la cer!

E totuși prea mult!

Am ajuns prea departe!

„Tribuna» dela 29 Octomvrie st. v. aduce următoarea veste pe cât de neașteptată, pe atât de isbitoare și în stare de a-ți resvrăți toată liniștea și bunul cumpăt, știre primită de ea prin fir telegrafic:

„Panciova. Economul George Țințariu din Petrovasila — Toronto, a fost ieri osândit la o pedeapsă de 200 florini, în cas de neplătire la o lună închisoare, de județul cercual de Alibunar, pentru că a adunat bani pe seama familiei scumpului nostru Dr. Vasile Lucaciu!“

Auziți acolo!

Sfânta religiune creștină ne învață ca să iubim pe deaproapele nostru, și în năcazuri văzându-l, milă să simțim pentru dînsul și ajutor să-i întindem!

Mai mult! Sfânta religiune ne îndeamnă să iubim chiar și pe dușmanul nostru, și în lipsă de 'l-am vedea, cu mână darnică spre dînsul să ne întoarcem!

Și Românul, creștin bun și evlavios ascultă de aceste sfinte și bune sfaturi. Din casa lui nu ese săracul nemilostiv, fie apoi acel sărac Român ori Ungur, ori Neamț, ori Turc, ori Fidov! Pentru-că așa e Românul, milos, cu inimă bună și îndurat.

Foile noastre au vestit că unul dintre fruntașii noștri luptători naționali, domnul Dr. Vasile Lucaciu, în lupta sa pentru bunul dar' apăsatul popor român, a ajuns la mare strimtoare materială, că perdutu-și-a averea, și familia lui lipsă silită va fi să ducă în vremea cât dînsul nu va mai pute munci și câștiga pentru hrănirea ei, în temniță ungurească închis fiind, căci a avut curagiul a se pune față în față cu asupritorii fără inimă ai acestui popor, — și în urma acestei vestiri pe mulți Români înduioșare 'i-a cuprins de soartea lipsitei familii, și hotărîtu-s'au ca mână de ajutor să-i întindă, adecă să facă cu dînsa milă, pomână, faptă creștinească pe care o fac față cu ori-și-ce lipsit ce le vine la ușe.

Și ce fac judecătorii unguri?

Pe unul din acei nobili săteni din Țeara-Ungurească, care a adunat milă pe seama lipsitei familii, îl trag înaintea sinedriului lor, și îl judecă la o pedeapsă de 200 fl! ori de nu va pute plăti la temniță de o lună de zile, pentru „fărădelegea“, că a ascultat de una din cele zece porunci ale lui Dumnezeu, care îi zice să iubească pe deaproapele seu, și (cel ce îl iubește, firește că-l și ajutură);

pentru-că a ascultat de învățătura deosebită a Mântuitorului lumii, care îndeamnă pe oameni să ajutură pe săraci, pe văduve, pe orfani (și familia marelui nostru martir orfană este în timpul cât dînsul zace în închisoare); și

pentru-că a ascultat de însuși sufletul și firea omenească a oamenilor cu inimă) care se înduioșează de suferințele celor lipsiți și te îndeamnă să-i ajuturi pe dînsii!

Eată pentru-ce a fost osândit bravul țeran George Țințariu!

Asta e totuși prea mult! E strigător la cer!

Pe poporul tău, Doamne, 'l-ai împilat!» (David, psalm 93. v. 5.) dacă am ajuns până aici. Căci de s'ar urma tot astfel cu noi toți când facem milostenie unul altuia în lipse aflându-ne, atunci suflet de Român nu va mai rămâne afară de temniță! De aceea noi întrebăm cu psalmistul:

„Până când păcătoșii, Doamne, până când păcătoșii se vor fârlă; până când vor spune și vor grăd nedreptate cei-ce lucrează fărădelege!“ (David psalm 93. v. 4.)

N'au Ungurii decât să meargă înainte cu păcătoșiile lor de felul acesta, și noi credință tare avem, că nu departe este ziua în care „ridica-vor riurile glasurile lor, ridica-vor riurile valurile lor de glasuri de ape multe!“ (David Psalm 92. v. 5. 6) și în acea zi „va răsplăti Domnul fărădelegea lor, și după răutatea lor îi va perde pe dînsii!“ (David Psalm 93 v. 23.)

Căci totuși e prea mult!

E strigător la cer!

im.

FOIA.

PRIMĂVARA.

Cât e lumea de frumoasă! —

Primăvara ni-a sosit;

Dar' inima mea e arsă

De un dor nemărginit! —

Toate păsările cântă,

Toate florile 'nfloresc:

Numai inima mea plânge,

Numai eu mă vestejesc!

Și nici cânt de păserele

Nu mă poate 'nveseli;

Nici miros de floricele

Nu mă poate 'ntineri,

Căci pe inimă-mi apasă

O povară grea de dor!

Și de el și de-alui chimuri

Nu o să scap până ce mor. . .

Bacia,

Sinefta Groza.

La sf. Nicolae.

de

Elena S. . .

Biroul din satul Porumbeni era om harnic și cu stare. În lucrurile ce se țineau de birăime era drept ca lumina. Mulți îl vedeau cu ochi răi pentru asta, dar' de urit nu avea nime pricină să-l urască. Știți d'voastră bine, că sînt în lumea asta mulți oameni care se mînie pe dreptate, de par-că să verse foc nu alta, dar' eu aș pute jura, că ce fac nu fac din inimă, că pe urmă ei singuri se rușinează de ce au făcut, numai cât nu mai spun la nime. Dreptatea nu se poate înăduși. Ea totdeauna învinge. Câteodată la lumina tuturor oamenilor, câteodată în tăcerea inimii. După-cum e lucrul cu pricina. Gîndesc, că pentru această însușire și d'voastră nu veți pute decât să cinstiți pe biroul din Porumbeni, — chiar ca și mine.

Satul Porumbeni era mai ca un oraș. Cu uliți oable și curățite. Mai cu seamă în curățenie satul acesta n'avea păreche. Multe,

multe bune și de folos a făcut biroul din Porumbeni, dar' acum nu vi-le mai spun, ca să nu vă urîți de vorba mea, ori să gîndiți, că îl prea laud. Că de vă veți duce numai odată în Porumbeni și veți vedea cu ochii cum vă dau binețe copiii care merg în toată ziua la școală, că de nu, domnul birou, vai, ce-ți mai face cu părinții, de știu că n'au poftă să 'și-le mai audă încă odată; și dacă treceți pe lângă școală, veți vedea numai ce rînducală e p'acolo. Și în sat nici puiu de Jidov! Și nici nu-'s săraci Porumbenii. Fac ce pot, dar' datori nu-'s nimărui, nici chiar în dare. Biroul ce zice e zis, când îți cere trebuie să-i dai! — și s'a isprăvit. Ți-ai găsit omul să poți amina!

E om înșurat, că doar' flăcăii știu că nu se gîndesc la d'astea. Flăcăul până-i flăcău se gîndește la cum să-și pună peană în pălărie. Și-i trebuie vreme până să-și aleagă flori, cât să se mire toți de ele și să 'i-le laude; că vezi d-ta, nici toate florile sînt flori. De multe-ori trebuie să mergi chiar până în

Până-și dau peste cap.

Adevărul și dreptatea sunt temeiul pe care trebuie să se razime ori-ce stăpânire, ce vre-a să țină mult. Unde adevărul este neluat în seamă, ear' dreptatea ca funia în traistă, acolo totul e numai cârpeală, lucru de azi pe mâne. Nu e pildă în istorie ca strîmbătatea și fărădelegea să nu-și dea peste cap dela o vreme, mai curînd ori mai târziu, după-cum adevărul o ia mai pe întregul ori așa mai la modru, mai cu țirăita. Merge ulciorul la fîntână, cât merge, dela o vreme însă 'i-se frînge gîtul, ear' frînt odată s'a isprăvit pentru vecie, ca să-l mai dregi.

Popoare mari și puternice s'au stîns fără de urmă, dacă n'au căutat și n'au iubit adevărul, dacă dreptatea n'au luat-o în seamă.

Și stăpînirea noastră ungurească încă are să-și dea peste cap și încă în curînd. 'Și-a trăit traiul și 'și-a mîncat mîlaiul.

Adevărul și dreptatea bat la porțile acestei țeri și cer intrare cu așa uriașe putere, că minciuna și strîmbătatea din lăuntru, de pe acum încep să-și adune rufele și s'o croească la fugă. Ducă-se cu Dumnezeu, că ni-au amărit traiul destul nouă Românilor.

Și cine o se plîngă după ele? O să plîngă aceia, căroră le-a fost pînea de toate zilele, care au supt de atîta timp toată mîduva și toată dulceața acestei țeri, pe cînd bietii de noi mai că nu mai avem nici ce lua în spate, nici ce duce la moară.

Zorile se ivesc, noi le vedem acușă. Semnele au fost Boroș-Șebeșul și Gînsul, unde a mîncat stăpînirea ungurească ocară nouă, nu glumă. Puternicul împărat al Germaniei și rege al Prusiei, la despărțire a zis cătră întăiul ministru al Ungariei, cătră Weckerle, că *nici o țară în care în lăuntru nu e pace și liniște, în afară nu poate fi tare.* Apoi la noi este da pace, este ea liniște? Este da,

alt sat după ele. Flăcării *) tot după flori umblă și nu bagă de seamă, că florile dacă s'au veșezit se aruncă în gunoiu. Bărbatul numai însurat capătă minte! Așa am auzit eu, mă rog. Și eu încă gîndesc că așa va fi. De bună seama însă, că atîrnă și dela nevastă. Și birăul nostru a știut ce 'și-a ales!

Ean auziți, vă rog, cine-i jupâneasa birăiță. Ea nu știe să mestece numai în rîntăș până 'i-se arde dinaintea nasului, și cînd cește bărbatu-so ceva, să fugă afara făcîndu-și cruce. Ci birăița noastră e femeie colea cu carte. Bărbatu-so nu face nimic pînă n'o întrebă și pe dumneaei. Și ea judecă cu multă socoteală. Ea cu bărbatul se înțeleg numai amîndoi la toate celea și nici-odată nu greșesc. Se cunosc bine unul pe altul. Știți, că acolo unde-i vorba despre ceva ce se poate prinde cu mîna, apoi fiecare se sfătuește de așa, ca focul să ajungă sub oala lui, care de care cercînd să imbecete pe celalalt cu apă rece, pentru a se încălzi el.

*) De ce nu și fetele odată?

că stăpînirea ungurească atît a întors-o, atît a sucit-o, că popoarele din lăuntru stau să se iee de cap, ziua în ameaza mare.

Să nu uităm, că vorbele împăratului german e treabă mare, e cea mai mare ce se poate închipui pentru viitorul neamului unguresc. Ele, puse alătura cu răspunsurile Maiestății Sale Împăratului nostru, date la Boroș-Șebîș și Gîns, ne spun că stăpînirea ungurească, așa cum 'și-o închipuește Pișta-ba dela Dobrișin și Ioșca-ba dela Cluj, are să se sfîrșească acum, nu la Sfîntul — Așteaptă. Aceasta pentru-că țeara, așa cum se găsește astăzi, e slabă în afară, popoarele nedreptățite n'o să se lupte cu destulă inimă, ba, sătule de o stăpînire fără pic de inimă, poate să dea chiar mîna cu dușmanul, să se încaiere ele între ele, ce mai știi, la cîte poate duce nevoia pe un popor amărit?!

Apoi se mai ia în socotință și România, regatul fraților noștri de un sînge. România o spune pe față că oștirea română nu are să lupte nici-odată alătura cu cei-ce lucră pentru a stîrpi neamul românesc.

Pînă mai ieri-alaltăieri, gazetele ungurești, una-două și se laudau în gura mare cu prietenia Germaniei, și unde nu 'mi-și încruntau sprîncenele cătră noi și cătră celelalte popoare din țeară, de cugeți că e coada veacului, pentru toți aceia care nu vor să se facă Unguri.

Limbă ungurească, începînd cu băiatul dela țîță, căsătorie făcută înainte notarului, matricule purtate de te miri ce lighiți plătiți tot de pe spinarea sîrmanului popor, că poate, ori nu mai poate, despre asta stăpînirea ungurească nici că vrea să știe, creîtar după suflete pentru Kultur-egylet-urile ungurești, primirea Ovreilor și a religiunii lor alătura cu a popoarelor creștine și cu legea lui Christos, răpirea cu puterea a copiilor de Slovac și împraștiarea lor pe la Ungurii de pe Alföld,

Dar' birăița noastră știe și aceea, că nu ea e birăul, ca să aibă tot numai grija scrișorilor și a judecăților și casa să 'și-o lase pe mîna slugilor. În casa ei poate intra orice domn, că are unde să-l pună și cu ce să-l omenească. Casele ei sînt oglindă de curate.

Muierea, dacă e cu minte și cu învățatură știu, că nu vrea să dea sfaturi la popa, ori dascălului, ori la dascălița. Ea se gîndește la casa și la bărbatul ei. Și acolo folosește ce știe. Ea își ferește bărbatul de multe rele. El săracul e năcăjit că trebuie să câștige și își frămîntă mintea mult. De multe ori par'că nici nu vede, nici nu aude, așa-i de gîndit. Și dacă muierea lui nu știe mai mult decît să mestece în tocană, el tace să n'o mai năcăjască și pe ea. Și umblă cu capul a mîna de numai Dumnezeu știe ce neghiobii poate face. Dar' dimpotrivă cînd el se încrede în mintea nevastei și spune tot ce are și crede-ți-mă că ea îl știe ferit de cîte și mai cîte. V'ăși mai spune și pilde, dar' mă tem să nu vi-se prea urască.

După vorbele mele, cu cale și fără cale, vă puteți face o icoană despre înțelegerea ce era în casa asta, precum și despre traiul lor. Dar' încă nu v'am spus ceva. Știți dvoastră, că ei nu erau fericiți? Abia cutez să o mai

dar' cine, Doamne, ar pute să le înșire pe toate?!

La 1866 împărăția noastră a fost bătută de Prusaci. Ungurii în loc să țină cu împăratul se pun și luptă în contra armatei împărătești, alătura cu Prusacii. Viena îngenunchiată n'a avut încătore, li-a dat drepturi, ear' Prusia tot mereu 'i-au sprijinit.

Ungurii se laudau, ear' lumea credea că ei au să facă treabă mare în țeara aceasta. Lapte și miere are să curgă pe toate văiușurile, ear' noi popoarele celelalte, avem să ne aflăm sub a lor stăpînire curat ca în sinul lui Avram.

Nu vrednicia 'l-a ridicat dar' pe Ungur acolo unde este el astăzi, ci bunăvoința altora, și s'o spunem drept, nemernicia noastră și a celorlalte popoare, fiindcă n'am ținut frățește unul cu altul, ci ne-am sfătuit care de care, pînă-ce ne-am aflat la nimic.

Dacă Ungurul ar fi fost un popor european sau cel puțin aplicat de a intra în hora cea mare a popoarelor europene, n'o lua așa pe întregul și era vai de pelea noastră. Așa însă, Ungurul, popor mic, mult mai mic decît poporul nostru românesc s'apucă de prostii, fuior una după alta, așa că azi prietenii și binevoitorii lor de mai nainte se îngrozesc de isprăvile cărmuirii ungurești.

Ungurii vîd ei înșiși că au făcut pe dracul. Firește nu toți o vîd aceasta, o vîd însă cei mai cu cap.

Acestia însă n'au curajul s'o spună verde celorlalți, că uite cu politica noastră avem s'o mîncăm nespelat. Nici nouă și celorlalte popoare nemaghiare nu le dă mîna să ni-o zică: Uite, voi Români și celelalte popoare, voi m'ăți adus în corn de capră, că voi, nu e destul că mă aveți ca sarea în ochi, ci prin vaietele voastre ați făcut de m'au părăsit și prietenii și binevoitorii mei de mainăinte. Ei zic că neamul unguresc este bun el de a face

zic și asta. Dar' n'am încătore. Amîndoi mai aveau un dor. Chiar unul și același dor. Și ei știau unul de dorința celuiialalt, cu toate-că nu 'și-li-au spus nici-odată.

Era chiar seara de Sf. Nicolae. Afară șuiera un vînt de tăia pînă în inimă. Zăpada se lovia de ferestri, de n'o mai putea asculta. Bărbatul și nevasta ședeau lîngă cuptor și își frigeau castane. Tăceau. Amîndoi gîndiau. Poate chiar aceea ce gîndia unul gîndia și celalalt. Casa părea așa de pustie. Vîntul șueră așa de jalnic. Ei ar dori să fie în casa lor și veselie. Dar' nu cu lăutari. Altceva! Altceva...

Nevasta s'a rugat lui D-zeu mult și ferbinte, ca să-i împlinescă, o dorință numai. Nici-odată nu s'a rugat cu atîta dor, ca în seara aceea.

A mai sosit un sf. Nicolae, pe cal alb și cu cojoc în spate. Vîntul șuiera mai tare, cu mult mai tare, ca în anul trecut. Dar' în casa birăului șuierăturile lui nu mai erau auzite, căci nu mai era așa pustie și așa jalnică. Acum și dacă zăceau ei amîndoi, tăcerea tot nu mai era așa a mormînt, căci copilașul, ca un bulgăr de caș se sbătea și striga în leagănul așternut cu pânze albe și moi.

"Cum să-i punem numele, nevastă?"

"Nicolae, — bărbate dragă."

gălăgie, de a sparge casele Românilor, bisericile și școalele lor, la învrăjpire se pricepe ca nime altul, dar' spre a cârmui o țeară după regulile europenești, s'a făcut încercare și s'a dovedit odată pentru totdeauna, că la așa ceva se pricepe ca vai de om. Haidați, voi Români, și celelalte popoare să cârmuim împreună. Nu. Ei merg înainte. Își fac planul se ne tragă pe sfoară, ca ei să rămână și cu capra și cu varza.

De o parte se arată, vezi Doamne, că ei sunt începutul și sfârșitul în împărăția asta și dacă n'ar fi ei, s'ar face spărtură în cer, de altă parte umblă cu momelile și cu alteceva printre ai noștri în tocmai cum chiamă păstorul oile la sare. Aceasta spre a ne sparge rindurile, ca ear' să ne sfătoșim și să ne alegem cu din secure toporiște. Și earăși pe cei mai bravi fi aruncă în pușcărie, ca noi să rămânem fără conducători cercați deprinși cu lupta, cunoscuți, iubiți de tot ce e verde și sănătos în neamul românesc. În locul lor au să vină oameni noi, străini pentru popor și deocamdată fără multă trecere ori apoi de aceia care pentru os de ros își vând și partea lor din raiu, nu numai, pe total și pe mama lor.

Are neamul nostru câțiva rătăciți, cărora li-ar crește inima, dacă ar ști în-treg partidul nostru verde românesc închis în Seghedin. Numai cât Români n'au mâncat ceapa cioarei să aducă ei poclon nesațiului tirăniei, toate capetele celor mai de preț luptători ai lor. Dacă am face așa o prostie, a bună-seamă, că ear' ne-am afla la nimic.

Noi să fim cuminte, ear' pe stăpânire în toate părțile s'o împingem la fapte ce-i aduc rușine, fiindcă firea lor e de așa, că dreptatea și adevărul le urêsc. Pe aceste însă cine le urește, precum ei, își sapă însuși mormântul, din care înviere nu mai este. (g. s.)

DI I. RUSSU-ȘIRIANUL PE CÂMPIE.

„Tribuna“ a primit din Căpușul-de-Câmpie o scrisoare prin care 'i-se vestește, că redactorul nostru dl I. Russu-Șirianul, după-ce a plecat din Sibiu spre Seghedin, a a ajuns Duminecă în 24 Octomvrie v. la *Iclânzel*, unde a fost oaspele preotului din acea comună *Romul Orbean*, bun naționalist. Abia stătuse domnul Russu o oară în casa numitului preot, și deodată spre plăcuta d-sale mirare, a văzut umplându-se curtea de săteni îmbrăcați sârbătorește, în frunte cu harnicul învățător de acolo. Dl Russu a eșit afară și a fost întimpinat cu însuflețite strigări de „să trăească!“ ear' învățătorul ce a condus poporul 'i-a ținut o înflăcărată vorbire, dorindu-'i sănătate ca să poată suporta osânda ungurească!

Dl Russu a mulțumit pentru plăcuta primire și li-a vorbit sătenilor mai bine de-o jumătate de oară, spunând câtă bucurie simte văzându-se în mijlocul țeranilor și cât curagiu câștigă la semnele de iubire ale poporului, pentru care a trăi și a să jertfi 'și-a pus de țintă a vieții sale. A fericit apoi pe țeranii aceluia loc că au norocirea de a fi conduși de un preot atât de brav și-'i roagă și-'i îndeamnă să se adune tot mai mult și mai cu credință în jurul cărturarilor, ca astfel lupta ce se poartă cu multă nădejde de isbândă, să ne ducă cât mai negreșit la câștigarea drepturilor noastre naționale.

La vorbirea dlui Rusau a răspuns părintele Orbean însuși, și în numele seu și al poporului a salutat pe iubitul seu oaspe, asigurându-'l despre nestrămutata credință a sătenilor, care azi sunt deșteptați, și țin cu toată inima la cei-ce luptă pentru drepturile poporului.

Toate vorbirile au fost apoi urmate de strigătele însuflețite de „să trăească“ ale poporului de față.

Sătenii apoi, cuprinși de multă voe bună, au început să cânte mai multe cântece naționale, ear' la urmă au încins în curte o horă mare!

După amiază dl Russu a plecat din *Iclânzel* și spre seară a ajuns în *Căpușul-de-Câmpie*, unde a fost oaspele preotului *Vasile Suciu*, cel pe care Ungurii voiau să-'l nimicească pentru simțămintele sale românești.

Aici dl Russu a fost salutat de mai mulți cărturari adunați de prin prejurul acesta între care și domnul Orbean ce însoția pe dl Russu, ear' după schimbarea de vorbiri și

salutări împrumutate, s'a pornit o petrecere voioasă în casa dlui Suciu, care petrecere a ținut până noaptea bine târzău.

În ziua următoare, Luni în 25 Oct. v. dl Russu însoțit și mai departe de dl Orbean, la care s'a alăturat acum și domnul Suciu, au pornit fericiți, în trăsura cu patru cai, și au cutreerat satele de prin apropiere, oprindu-se pe amezii la domnul protopop al *Ludoșului*, *Solomon*, cel sub a cărui conducere biserica și școala din acel tract înflorește frumos, și la a cărui stăruință s'a zidit în *Ludoș* o biserică frumoasă ca ne-altele prin jurul acela!

A mai vizitat dl Russu *Dateșul* și *Lechințul* unde a stat la preotul *Boer*.

Ear' pe Marți dl Russu a fost așteptat la *Șeușa*, unde în casa preotului *Precup* s'au întrunit mulți cărturari și fruntași din jur.

*

Tot privitor la mergerea domnului Russu spre Seghedin, primim cu data de 12 Noemvrie din *Nădlac*, comună bogat românească, următoarele: Ieri a sosit la noi dl *I. Russu Șirianul*, care a venit din *Pectea*, unde a petrecut între prieteni și popor, și de unde a vizitat și mănăstirea gr.-or. din *Bodrog*. Dl Russu a fost la amezii oaspele preotului *Marcovici*, care a dat în cinstea domniei-sale un prânz, invitați fiind mai mulți cărturari și un țeran din loc. S'au ridicat mai multe toaste. După amezii dl Russu, însoțit fiind de mulți inteligenți a vizitat casele cărturarilor și ale țeranilor fruntași, care au primit cu cea mai mare bucurie pe redactorul foii lor. Seara s'a dat cină mare în casa proprietarului *Uroș Morariu*. Au luat parte toată inteligența din oraș, precum și economii fruntași. Aici dl Russu a ținut o vorbire care a înflăcărat pe toți cei de față. *Banda lui Todor* a cântat cele mai plăcute poezii naționale. S'a încins chiar și joc, care a ținut până târzău noaptea. Azi-dimineață domnul Russu a plecat la Seghedin, pentru a-'și începe osânda. A lăsat aici și a dus cu sine cele mai plăcute aduceri aminte.

Ungurii dela Cluj.

În 30 și 31 Octomvrie st. n. s'a ținut în Cluj adunarea comitatului Cojocna. Ce s'a hotărât acolo e adevărată lucrare de smintiți. Eată de ce. A venit

LITERATURA POPORALĂ.

Doine.

Din Poșaga-de-jos

Culese de *Vasile Stezariu*, plugar.

Știe focul pe-al meu bine
Unde șede de nu vine,
Că io 'n țirg nu 'l-am vândut,
Pe cale nu 'l-am perdut.

În crîșmă nu 'l-am beut,
Poate-că 'l-am sêmănat
Primăvara grâu curat,
Grâu curat 'l-am secerat.

Grâu curat 'l-am făcut clae
Și-al meu bine-a ars în pae.
Grâu curat 'l-am făcut stog
Și-al meu bine-a ars în foc.

Frunză verde 'ntr'o nuia
Așa zice mândra mea:
Bade bădișorul meu,
Ajungă-te dorul meu

În drumul Aiudului
În spatele murgului,
Murgul să se opintească
De pământ să te trântescă.
Mâna stângă să 'ți-o frângă,
Cea dreaptă să 'ți-o rupă,
Să 'ții frêul cu dinții,
Să te 'nveți bade-a minți.

Mândră mândrulița mea,
Badea tot așa zicea,
Eu nu-'ți vreau ție vr'un rêu,
Făr' să-'ți dee Dumnezeu
Să te 'ntorci cu scândura
Să te-adăpi cu lingura,
Când va fi lingura plină
Să ai jungiul la inimă,
Când va fi de jumătate
Să te țină jungiul în spate,
Când va fi lingura goală
Să te ia o altă boală.

* * *

Din Munții Apuseni.

Culese de *Laurențiu Ciorbea*.

Când de-acasă am plecat
Ziuă bună 'mi-am luat
Dela fir de iarbă creață
Dela cin' strîngeam în brață,
Dela frunzuța de fragă
Dela mândra mea cea dragă.

Dă, Doamne, la lume bine
Și nu-'ți uita nici de mine,
Doamne, la lume 'i-ai dat
Și de mine 'ți-ai uitat.

Măgheran de lângă viie
Spune la badea să vie,
Ca să-'l ved și să mă vadă
Să-'mi fie inima 'ntreagă.

Câte poame-'s într'o viie
Nici una nu-i mai dulce
Ca dragostea cea dintâe,
Nici una nu-i mai amară
Ca dragostea-a doua-oară.

un Sécui, *Bartha Miklós* și a făcut propunere, că adunarea să roage dieta țerii să pășească și mai aspru contra mișcării românești. Și învață pe dietă cum să pășească, zicând că înainte de toate să mai îndăsprească legea de presă (dreptul de scris, de tipărit) pentru foile românești, ca să nu mai poată ațîța poporul contra maghiarizării și să nu mai poată crăcni o vorbă rea asupra Ungurilor (adecă să le pună foilor românești pumnul în gură);

a doua, ca să silească redacțiile foilor să fină manuscrisele (hârtiile pe care au scris ceea-ce s'a tipărit în foaie) șese luni, ca să se poată totdeauna afla că cine a scris cutare ori cutare articol ce nu li-a plăcut lor (pentru-că după legile de acum redactorul foii dacă vrea spune cine a scris, dacă nu, zice că nu știe cine a scris și primește el răspunderea); mai departe dacă într'o foaie în curs de trei ani au eșit scrieri dușmănoase ideii de stat maghiar (ce lor nu le place) acea foaie să poată fi oprită de a mai eși timp de cinci ani ba nici chiar tipografia unde s'a tipărit să nu mai aibă drept a tipări scrieri politice tot 5 ani;

a treia, foile din România, care scriu bine și încurajator despre noi Românii ungureni asupriți, și rău despre Unguri, să fie oprite de a mai pute veni în țeara noastră;

a patra, în toate comitetele băncilor românești să se virască câte un comisar ungar, ca să vadă ce fac și cum lucră, căci se tem jupânii că băncile noastre împart bani celor-ce lucră împotriva Ungurilor;

a cincia, ca legea de naționalitate (singura care ne mai dă și nouă câteva fărimituri de drepturi) să se șteargă; peste tot locul să se folosească numai limba ungurească; dascăl să nu mai poată fi decât de acela care a învățat la pedagogii ungurești; drept de a alege

deputați se nu mai aibă decât aceia care știu scrie și celî ungurește;

în urmă ca pupăză pe colac, sau mai bine zis, ca virf al tuturor dobitoaiilor și gugumănilor, zice Sécuiul să se ceară dela dietă să șteargă caracterul național al bisericilor române, mai ales a celei gr-or.! căci, zic ei, în această biserică prea mult se poate lucra pentru zădărnicierea scrintitelor lor planuri.

Când le auzi toate acestea, te crucesti și întrebi de a fost Sécuiul în toată mintea când le-a cerut? Dar' mai tare trebuie să te încruciști când auzi și știi că adunarea comitatului a primit propunerea întocmai, și a hotărît să ceară dietei aducerea unei astfel de legi.

Mai mult! Au hotărît să roage adunările tuturor comitatelor din țeară ca să-i spriginească și să ceară dietei același lucru. Vom vedea de vor mai fi și alte adunări în felul acesta descreerate. Dar' putem spune înainte că vor fi încă.

Senatul orășenesc al Clujului, la zece zile după asta a ținut și el o adunare, și ca să nu se lase mai pe jos de turbații lui frați din adunarea aceluiași comitat, a luat și el aceeași propunere în desbatere și o a primit și o va sprigină cătră dietă.

Ear' acum foile din Cluj prăznuiesc cu mare și nebună bucurie acest fapt. Tămâiază cu sute de cădelnițe pe cei din numitele adunări pentru hotăririle lor.

Sunt însă semne că bucuria lor e bucuria prostului, pentru-că foile din Pesta, deși ungurești și îndrăcite și ele, scriu aspru împotriva „fraților“ lor clujeni ca unii ce în loc să lucre pentru înaintarea luminii, vreau să ducă țeara înapoi cu multe zeci de ani, ca pe vremea iobăgiei celei rele, și nu vreau să primească sfatul lor.

Își fac de cap! Dar' Dumnezeu le va ajuta ca să se ducă acuși peste cap!
m.

SCRISORI.

Dăm loc aici unei scrisori, întârziate, însă lăsând afară acele părți care ni-au părut prea vătămătoare la adresa celor cui sună scrisoarea.

Onorată Redacțiune!

Răspund la o scrisoare datată din Șepreuş, publicată în nr. 30 al „Foi Poporului“.

Măiestria cu care au fost conduse diferitele treburi bisericesti din comuna Șepreuş precum și corecta deslegare a întrebării dacă e de lipsă și formarea unei a treia parochii în Șepreuş, întrebare ce de un timp încoace ține în ferbere întreaga comună, m'a făcut să stau mult timp la îndoială înainte de a mă hotărî să iau condeiul și să dau publicității mersul afacerilor din această comună curat românească.

Am aflat însă a fi la loc ca să nu mai întârzii, și aceasta cu atât mai virtos, că acum mi-s'a dat prilej prin scrisoarea publicată în nr. 30 al „Foi Poporului“, pe care scrisoare de altmintelega o declar din capul locului de scrisă cu gând rău și falsă, eară pe adevăratul autor al ei de un om care nu e vrednic a umbla pe picioarele sale, ci abuzează de dreptul personal al altuia, după-cum adeverește destul de invederat prin o scrisoare publicată tot în această foaie la 15/27 August a. c. dl profesor Mihai Pêrvu, fiul unuia din cei doi subscriși la scrisoarea de sub întrebare.

Ce privește a doua subscriere a făcut-o un argat interesat, dar' necunoscător de cauză. Se poate vedea și de acolo că scrisoarea a fost publicată după moartea lui Ivanuța Pêrvu, întâmplată la 18 Iulie a. c.

Să trec la obiect.

Tare în credință că nu voi abuza de răbdarea onoratului cetitor, îmi iau voe a înșira cele-ce urmează, fiind cauză de interes mai obștesc, privind adecă nu numai comuna Șepreuş, ci și pe altele...

Poate că multora dintre cetitori le este necunoscut numele mult regretatului preot Mihai Sturza din Șepreuş, care după-ce a servit cu multă lăpădare de sine la altarul Domnului în decurs de 20 de ani, a murit la anul 1891.

Era foarte grea starea familiei rămase orfane, dar' meritele bravului preot, au rămas adînc săpate în inimile tuturor cunoscuților familiei dînsului, și mai ales în inimile tur-

Frunză verde-acum se face,
Ce-am iubit maicii nu-i place
Și s'o pus în pat și zace,
Scoală, măicuță, din pat,
Că ce-am iubit am lăsat,
Că decât fără măicuță
Mai bine fără mândruță.
Mândruță-mi pot căpêta,
Dar' maică până-i lumea.

Pentru tine rujă plină,
Nici n'am somn, nici n'am hodină,
Fără ulița cu tină.
Pentru tine rujă creață
Nici am traiu, nici am vieață,
Numai ulița cu ceață.

Eu bolnav și badea zace
De-ar muri să fie pace,
Că pân' a fost sănêtos
Destulă mânie-a fost,
Și de s'a 'nsănêtoși,
Destulă mânie-a fi.

Din Bănat

culese de I. Fanțiu.

Ție, Doamne, nu ți jele
De tinerețele mele,
Că le petrec tot cu jele
În calea vieții mele.
Cu jele și cu năcaz
Și cu lacrimi pe obraz.
Lacrimile merg șiroi
Eu petrec tot în nevoi,
Și cu dor în pieptul meu,
Care arde 'n foc mereu,
Și arde la inimioară,
Mă scoate din lume-afară.
Dacă jele mi 'ți-ar fi
Focul 'mi-l-ai potoli,
Durerea 'mi-ai alina
Inima 'mi-ai stêmpêra,
De lacrimi nu bag de seamă,
Că le șterg într'o năframă,
Mi milă de inimioară,
Că bate de se omoară.

Strigături la joc.

De lîngă Rêcița.

Culese de Petru Dalea.

Frunză verde siminic
Caută-ți, mândro, alt voinic
Că cu mine n'ai nimic,
Că cu mine ce-ai avut
Credința nu 'ți-ai ținut,
Ce-am avut, mândro, odată
Când ai fost băluțo fată,
Și dacă te-ai măritat
Te-ai dus după-un căne de bărbat,
El vine seara din sat,
Vine ca un blăstêmat.
Eu ti pun cina pe masă
El mă ia de pîr prin casă,
Eu ti pun cina de tot
El mă ia din cot în cot.

Frunză verde de bujor
Nici la iarnă nu mă 'nsor,
Că mi mândra micutea
Micutea și frumusea
Îmi dă gură când oi vrea.

Frunză verde alunel
S'au vorbit mândrele mele

mei păstorite de dñsul. Toți priviau cu îngrijire la familia orfană și toți de o potrivă căutau modul cum să o ajutore.

Subscrisul m'am hotărât atunci a intra în familia orfană ca jinere, și așa a-i da ajutor după putință.

În urma acesteia am fost ales și sfințit de preot pentru comuna Șepreuș la 1892.

Însă frumosul fapt, înțeleg stăruința celor care m'au sprijinit ca să reușesc eu la alegere a avut și umbra sa neagră, după care erau ascunse alte scopuri și mai negre. Când adevărat unii oameni din cei chemați a conduce poporul au lucrat pentru reușita mea, numai ținând seamă de public, dar' nu din adevărată inimă; și având totdeauna ascunse născocitele lor scopuri; precum se va vedea din cele următoare:

În comuna numită locuiește un proprietar al celor 400 jugere de pământ, care neavând familia sa proprie, s'a îngrijit totuși de următori și anume așa că a luat la sine 2 fetițe, nepoate de după soție, de religiunea gr-cat., crescându-le cu scop de a-și aduce jineri.

Așa se întâmplă că în anul trecut pe una o căsătorește cu un teolog, I. Vuculescu, care e și asentat de soldat, voluntar. Pose-sorului econom i-se ivește idea demult frământată, că nu ar fi rău să scape pe jinerile seu de slujba militară sub cuvânt că se face preot în comuna de sub întrebare. În vederea scopului acestuia, dñsul agitează zilnic pentru înființarea unei a treia parochii în comună.

Bine de însemnat că în Șepreuș de când e comuna, nu au fost trei preoți, ci totdeauna numai doi. Mai departe e de însemnat, că deși doară numărul sufletelor ar petrece cu ceva peste trei mii, dar' ambii preoți laolaltă avem numai o sesiune de pământ. Afară de aceea ambii preoți avem ca pregătire, câte 8 cl. și maturitate, apoi examen de calificare pentru parochii de clasa I., după-cum se recerea înainte de a fi decretat Șepreușul de parochie de cl. II., ear' acum voesc să-l facă chiar de clasa a III., pentru-că teologul amintit are numai șese clase, câte se recer la o parochie de clasa a III.

Ei, dar' e al naibii felul cum a voit respectivul să-și intruzeze idea sa măreață.

Încă înainte de a fi eu ales de preot auziam ici-colea câte un svon, că dl Pêrvu voește să păsească cu jinerile său la alegere; ba mi-a spus chiar mie, că dacă nu ar sta față în față cu familia Sturza, ar pași cu Iosif al seu.

Însă în lăuntru s'eu în totdeauna se gâdălia cu idea plăcută, că adevărat îl va face măcar diacon ceremonial.

În anul trecut, după sfințirea mea de preot, mersei la unchiul meu Vuculescu din S. M. Rodna, ca să mă deprind în cele rituale, când eată numai, cu cine ne trezim acolo? Cu dl Pêrvu!

Oare ce-i va trebui dlui Pêrvu pe-aici, acum pe vremea scumpă a lucrului?! — mă întrebam eu. Mult nu am avut a mă frământa cu întrebările, deoarece-ce seara mi-a spus însuși d-sa scopul călătoriei acolo.

A venit adevărat să-mi ceară să-i dau eu în scris că-i las d-sale un număr de 36 case din parochia mea.

Și nici una nici alta, numai tararam să-i dau și să-i dau în scris învoeală și-mi făcea pomenire de multele d-sale binefaceri.

Credea adevărat dñsul că eu în prima bucurie că am ajuns preot voiu ceda rugării d-sale. Eu i-am răspuns astfel, că acesta e un lucru gingaș, care trebuie să treacă prin comitetul parochial, scaunul protopopesc, prin consistor și după încuviințarea în locurile aceste numai, se poate face așa ceva.

Mi-s'ar pute doară reflecta, că dl Pêrvu mi-a făcut mult bine, dar' recunosc, și fi sunt mulțumitor, pentru-că la din contră aș fi ingrat. Dacă însă dñsul azi îmi cere, ceea ce eu nu-i pot da, ce să-i fac? — eu nu mă țin competent a vinde din oile concrezute mie spre păstorie și una ca aceasta nici nu o voiu face nici-când.

Lucrul mai departe a mers repede spre desvoltare prin promisiuni, prin seduceri. Cu poporul a făcut o petiție către ven. consist. aradan, în care cere sistemizarea unei a treia parochii pe motivul, că dacă vor alege pe jinerile seu de al treilea preot, donează pentru al treilea preot o sesiune de pământ.

În 24 Iunie a. c. ne și trezim cu un exmis consistorial, care după-ce ne face (preoților din loc) niște întrebări scurte, păsește în fața poporului — firește conform ordinațiunii mai înalte — și întreabă, că admite poporul ceea-ce am confirmat noi preoții și adevărat recunosc ei că numărul sufletelor trece peste trei mii? recunosc, că venitul preoțesc face ori doară petrece peste 600 fl., firește poporul nu știa dețermurii răspunsul; i-a ajutat însă repetirea întocmită a întrebărilor ca să dea răspunsul dorit de on. d. exmis.

Cu acest mod dacă va fi posibilă sistemizarea unei a treia parochii aici, până când

„statutul organic“ nu va fi abrogat prin altă lege, ori-care sat își poate după plac înmulți, ori micșora numărul preoților.

Și în adevăr este o enigmă persecuțiunea ce mi-s'a creat.

Șepreuș, la 17 Aug. 1893.

Cu stimă
Ioan Stana, preot.

„Călimdarul Poporului“.

De opt ani trecut se tipărește la „Institutul Tipografic“ din Sibiu, unde se tipărește și foaia noastră, un călimdar întocmit întru toate după trebuințele poporului. După partea obicinuită calendaristică, care la fiecare lună îți dă fel de povețe economice, în el aflăm îndreptări în ce privește ori-ce fel de treburi ce poți avea la postă și la telegraf, apoi o scară care ne învață că pe cutare document public cât timbru trebuie pus; mai departe însemnarea tuturilor tîrgurilor mari din țara noastră și din România. Ear' la sfîrșitul călimdarului aflăm o mulțime de „Inserate“, adevărat îndreptări în ce privește unde pot afla cei-ce ar avea lipsă, firmele cele mai mari și mai ieftin vînzătoare de tot felul de unelte economice și de curte, și mașini; unde sînt magazine mari de vestiminte și încălțăminte; și altele și altele. Ear' pentru-ca folosul să fie împreunat cu frumosul, călimdarul cuprinde un număr însemnat de scrieri alese literare, eșite din penele celor mai vrednici scriitori români. Anume aflăm aci o novelă „Naufragiul“, trad. de dl I. Russu-Șirianul, care îți face adevărată plăcere să o citești; aflăm o parte scoasă din frumoasa scriere „Moș Teacă“ de A. Baculbașa. Și ear' să se întretese ceva folositor, anume un șir de sfaturi economice, cum se ne ajutăm când ne amenință lipsa de nutreț și de paie; cum se altoesc vițele de viie, și altele, și ear' urmează ceva de petrecere: poezii frumoase de V. Alexandri, G. Coșbuc, I. Nenitescu, Murnu, Magier, Mumulean, Pan și alții. Vorbă scurtă: Călimdarul e și frumos și folositor pentru popor. Însăși forma lui din afară e deosebit de dragălașe, și lucrat cu un țipar ce place ochilor, dar' mai presus de toate e ieftin: costă numai 20 cr! mai ieftin decît toate călimdarele noastre de pretutindenea!

Din parte-ne îndemnăm pe toți cetitorii „Foi Poporului“ să cumpere acest călimdar, cerîndu-l dela „Institutul Tipografic“ din Sibiu. Prețul se poate trimite așa, că în o epistolă punem timbre postale în preț de 20 cr., ear' pe deasupra alăturăm un timbru de 3 cr., ca plată a venirii pe postă. În felul acesta ori-cine poate primi acasă călimdarul numit, îndată-ce l-a cerut.

Să-mi facă niște obiele,
C'am rămas goluț în piele
Sărind peste gârduțele
De dragul băluții mele.

Măndruțo de-atîta vreme
Eu nu știu vorbele tele,
Ori sînt bune ori sînt rele
N'am nici un folos de ele,
De-aș ave eu vre-un folos
N'aș umbla tot mănios.

Trec zile, trec nopțile
Trec și tinerețele
M'ajung bătrânețele,
Mă uresc nevestele
Și mă ndrăgesc fetele.

Frunză verde floricele
S'or vorbit mândrele mele
Că ară dracii cu ele,
Dacă gată de arat
Le pune la sîmănat,
Și gătînd de sîmănat
Le pune la treerat,
Să vadă că mi păcat
Că pe mine m'a stricat,
M'au făcut un btăstemat
Ca-și-care nu-i în sat!

De pe valea Murășului.

Culese de Stefan Farcaș.

Mă mir, cucule, de tine,
Vara vii, vara te duci
Și de lucru nu te-apuci,
Mă mir iarna ce mănânci,
Dar' mînc frunza dintr'un fag
Și cînt codrului cu drag.

Așa zice mândra 'n viie
Că dragostea nu-i moșie,
Așa cîntă cucu 'n fag
Că dragostea nu-i iosag.

Hop! săraca opinca
De-ar pica până ar crepa
Ca ciobota n'ar suna.

Busuioc crescut în fîn
Urțu-i badea bătrîn,
Busuioc crescut în iarbă
Urțu-i badea cu barbă,
Gura-i știrbă, barba 'mpunge
De urit îmi poate-ajunge.

Pădurice nerărită
Mergi, mândră și te mărită,
Numai nu te cununa
Să te pot și eu lua!

Dumă, Doamne, și mă pune
Unde ar fi vinars de prune
Și nevestele nebune,
Dumă, Doamne, și mă lasă
Unde-or fi neveste 'n casă
Si bărbații duși la coasă.

Frunză verde de sălată
Ce bine trăiam odată.
Măncam carne și beam vin,
Dar' acum mai mult pelin.

Frunză verde de sălată,
Pân' eram la maica fată
Măncam coleșa nefeartă
Și eram mai desmerdată,
Dar' dacă mă măritai,
Mănc tot pîne cu legume
Și umblu jalnică 'n lume.

CRONICĂ.

Căsătoria civilă. Mai bine de un an tot așteaptă ministrul Wekerle ca Măiestatea Sa Împăratul să-și dea învoire ca să se poată supune desbaterilor în dietă planul de lege despre căsătoria civilă. Acum, în urma urmelor, după multă trăgănare, Măiestatea Sa 'și-a dat fuvoirea, și Ungurii prăznuiesc cu mare bucurie acest fapt. Noi însă vom vorbi mai pe larg despre aceasta cetitorilor nostri dela sate, în numărul viitor.

„Sermanul Împărat“. O foaie nemțască din Pesta spune, că Împărăteasa noastră fiind mai zilele trecute acolo, și voind să cunoască pe capi bisericii catolice Waszary și Schlauch din Ungaria, i-a primit în vedere în palatul din Buda. Într-o altă ocazie a întrebat Măiestatea Sa Împărăteasa pe Waszary de starea sănătății lui. »Cu sănătatea mi-ar merge bineșor, a răspuns prelatul, dar starea politică a țării îmi căsunează mari îngrijiri: — **„Dar încă sermanului Împărat!“** a răspuns împărăteasa suspinând. Iacă ce zile fac miniștri unguri înălțatului Împărat!

Iarna în Sibiiu, a sosit prea de timpuriu. Deja de prin 28 Octomvrie v. a început să ningă, deși nu tare, și timpul s'a răcit bineșor.

Cununie. Dl Petru Hădan, pedagog absolut, 'și-a sormbat cununia cu d-șoara Maria Șingea la 7/19 Noemvrie în biserica gr.-or. din Roșcani.

— Dl Nicolau Maier, învățător în Giucea, s'a logodit cu d-șoara Susana A. Pop, fiica dlui notar din Stîrciu.

— Dl Vasile Teotelecan, candidat de preot din G. Dângău, s'a cununat cu d-șoara Polixenia Cadar din Sibiiu în biserica gr.-or. din Sibiiu-Cetate, Duminecă în 5 Nov. n.

Mișcare contra rachiului. În Horodnicul-de-sus, după-cum 'i-se scrie „Gazetei Bucovinei“, vre-o 150 de țerani, la sfatul preotului lor, au făcut legământ că mai mult rachi (vinars) să nu mai bea! De atunci s'a și ținut un praznic în casa primarului comunei lor, la care praznic otrava cărcimelor noastre a lipsit cu desăvârșire. La noi încă ne aducem aminte că s'a făcut o astfel de legăturală în unele sate, și ne-ar părea foarte bine când am auzi că pilda aceasta prinde și se urmează.

De lîngă Crișul-alb

culese de Ioan Ursu, plugar.

Însura-m'aș însura,
Proastă tare n'aș lua.
Frumoasă încă nu-mi place,
Că prea mulți preteni îmi face.

Vino, lele, după mine,
Că vom trăi tare bine.
Mama face saci de pești,
Tata face vînturești,
Cu mine să tot trăiești.

Nu te ținea, lele, tare,
Nu ești mândră, numa-ți pare,
Să te vezi într-o fîntână
Ai fugi o săptămână!

Zici tu, mândră, zici tu ba,
Că eu te-am uitat cândva?
Ba eu, bade, nu pot zice
Că gurița 'ți-a fost dulce.

Loc deschis. *)

Raportul

comitetului Reuniunii femeilor române din Mediaș și jur despre starea materiilor a Reuniunii așternut adunării generale în 26 Octomvrie 1893.

1. Cassa în numărar azi . . .	87 fl. 10 cr.
2. În obligațiuni și cambii . . .	5253 „ 51 „
3. Starea dep. la inst. „Albina“ . . .	36 „ 95 „
4. Mobiliarul în valoare de . . .	10 „ — „
averea activă a Reuniunii	
deci în sumă 5387 fl. 56 cr.	

Dela adunarea generală ultimă din 2 Iunie 1892 până azi s'a făcut:

Încasări: titulo capital . . .	1840 fl. 24 cr.
„ interese . . .	566 „ 26 „
„ taxă . . .	313 „ 80 „
suma 2720 fl. 30 cr.	

Erog.: titulo capital . . .	2315 fl. — cr.
„ spese restituibile — „ — „	
„ „ nerestituib. 318 „ 20 „	
suma 2633 fl. 20 cr.	

Suma încasărilor și a erogațiilor, adică mișcarea cassei dela 2 Iunie 1892 până azi face deci . . . 5353 fl. 50 cr.

Substrăgînd din venitul brut totalul eșirilor rezultă un profit net al anului de . 561 „ 86 „ cu 206 fl. 69 cr. mai mare decât în anul precedent.

Amăsurat §. 17 al statutelor Reuniunii fondul trebuie să ajungă la suma de 10.000 fl. pentru a pute din interesele lui „întemeia școale de învățămînt și lucru, precum de a da și ajutoare materiale fetițelor române din Mediaș și jur“. Reuniunea debitează șieși deci azi încă cu 4612 fl. 44 cr. — adică cu 517 73 cr. mai puțin decât în anul precedent.

Dela 2 Iunie 1892 până azi s'a acordat împrumuturi 55 în valoare totală de 2315 fl. Mediaș, 26 Octomvrie 1893.

Maria Roman m. p.,
președintă.

Elena Suciu m. p. Sofia Pușcariu m. p.,
cassieră secretăreasă interim.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primește răspunderea.

Cînd eșiam seara la poartă
Tu-mi dădeai gurița toată.

Asta-i fată lăudată
Cu nouă cămeși în ladă
Două-'s rupte și trei-'s sparte,
Patru nu se țin de spate!

Frunză verde de bujor
Pus'am gîndul să mă 'nsor
S'aduc maicii ajutor
S'o trîntească de cuptor
Și de vatră câte-odată,
Cînd a fi mai supărată.

Face-te-ai, grăule, bun
Cum merge mândra pe drum
Și să stai la secerat
Ca mândra la sărutat
Și să stai și la îmblătit
Cum stă mândra la iubit.

R Î S.

De-ale soților.

— De ce plîngi, dragă?
— Închipueste-ți, Victor 'i-a cumpărat nevastei o păreche de cercei cu 500 fl.
— Și de aceea plîngi tu?
— Da! îmi e năcaz că acum va trebui să cheltuești și tu atîția bani!..

Un domn împrumută cănele unui prieten și pleacă la vîndătoare. Întors înapoi, prietenul îl întreabă:

— Ei ce-i? N'ai vînat nimic?
— Lasă-mă în pace cu cănele d-tale! Nu-i de nici o treabă. Eu împrusc un iepure, și el știi ce-mi aduce?... o pisică!

Creditor și datoras.

— Ean ascultă, nene, cînd ai de gînd să-mi plătești datoria aceea?
— Da ce, crezi dia că eu sînt proroc.

Un învățător avînd un școlar jidov îl întreabă:

— Ei ce crezi tu, unde se duc aceia care în toată vieța lor fac numai bine?

— În raiu.

— Dar' care fură bani, dilapiadează?
— În America!

În birt.

Oaspele după-ce cearcă înzadar să taie pe tăier o friptură tare ca o talpă de cismă, se plînge ospătarului. Ospătarul se răstește numai decît cătră chelner:

— Să aduci îndată dlui un alt — cuțit!

Un unchiu își recomandă nepotul pentru un post de notar. Solgăbirul îi zice:

— Dar' bine, dînsul nu are decît patru gimnastiale și se cer șese.

— Adevărat, dar' cele patru le-a învățat temeinic. În clasa a patra a stat trei ani!..

— Ionică! Ear' ai mîncat pe ascuns din cireșe! Uite un simbur pe jos.

— Asta nu-i dela mine, mamucă; eu îi înghit.

La casarmă.

Sergentul: Va să zică cum se împarte pușca și... toată historia asta?

Voluntarul: Pușca încă n'am învățat-o, dar' istoria se împarte în veche, medie și nouă...

Năcaz la scrierea unei epistole.

— În sfîrșit e un om cu trecere. Hai să-i zic „Onorate măestre!“

— Acum fie; dar' chiar unui miserabil ca dînsul!

— Ce mă sfătuești tu?

— Eu 'i-aș zice simplu: „Iubite confrate!“

Un Neamț, vrînd să-și bată joc de un Român, îi zice:

— Io cumperat ieri un pomunt care este așa roditor, che dache schepat la el un chibrit, peste un an crește un podure de brad!..

Românul: asta nu-i nimica! Eu am cumpărat acum doi ani un pămînt și mai roditor decît al tîu!..

— Cum așa?

— Am îngropat în el un măgar mort, și peste un an a răsărit un sat de Nemți!

Linuca a primit dela muma-s'a o prăjitură (plăcintuță) dar' a uitat să mulțumească.

— Ei, ai uitat cum să zici? o ceartă muma-s'a.

— Mămucă, mă rog încă una!

ECONOMUL

redactat de D. COMȘA.

Din stupărit*).

III. Albinele lucrătoare.

În nr. 12 din „Foaia Poporului“ am fost zis, că e de lipsă să cunoaștem albinele, dacă e să știm cum se umblăm cu ele și să dobândim dela ele cel mai mare folos. Tot acolo am fost spus că, cum e matca (regina). De astădată o să vedem ce și cum sunt *albinele lucrătoare*, adică acele albine, care cât e vara se ved sburând din floare în floare.

Albinele lucrătoare sunt cele mai numeroase. Numărul lor se ridică la zeci de mii în un singur stup. Matcă însă e numai una, afară de timpul roirei, când sunt mai multe în fiecare stup. Asemenea și trântori sunt pe vremea roitului mai mulți, cu sutele și chiar cu miile în același stup. Cu cât însă sunt mai mulți trântori în stup, cu atât mai rău, pentru că ei mănâncă miere din greu, de aceea stuparii cei buni știu lucra și și lucră înadins, ca în fiecare stup să se prăsească un număr cât mai mic de trântori.

Lucrătoarele sunt mai mici decât matcele. Ele încă se prăsesc din ouă de regină, care în fiecare căsuliie (celulă) a fagurilor de lucrătoare lasă din sine câte un ou plodit (cocoșit, fructificat) tocmai ca și ouăle, din care se prăsesc matcele. Lucrătoarele sunt de neam muieresc ca și matca; numai cât, căsuliile, în care cresc ele, fiind prea mici, nu pot să se desvoalte ca matca și așa ele chiar și când ouă, din ouăle lor nu se pot prăsi matce și albine lucrătoare, ci numai trântori.

Fiindcă am pomenit aici, că lucrătoarele încă ouă, să vedem și când se întemplă aceasta.

Dacă matca se prăpădește și albinele nu pot avea nici o nădejde să se prăsească alta în locul ei, atunci una dintre albinele lucrătoare se dă de matcă, nu mai sboară din coșniță și albinele o hrănesc cu miere de cea mai bună; astfel în scurtă vreme ea ajunge în stare de a pute oua, dar' din ouăle ei, după cum am zis mai înainte, nu se prăsesc decât trântori. O astfel de albină se numește *matcă falsă* (neadeverată) și nu se deosebește de celelalte albine lucrătoare. Pe vremea roitului, adică din Maiu începând, nu se prea prăsesc matce false, decât în roii tineri, din care s'a prăpă-

dit matca cu privilegiul sborului de împreunare — pentru-că atunci și dacă se prăpădește matca în vre-un stup, rămân după ea ouă, rămân „fițe“ de matcă (căsulii) și dacă cumva n'ar rămânea asemenea căsuliile și-le formează lucrătoarele pe dată ce se ved fără de matcă. Pe acest timp sunt trântori destui în fiecare coșniță și așa matca ajungând odată mare, nu mai e primejdie de a rămâne neplodită. Dacă însă rămâne stupul fără matcă toamna, iarna sau primăvara și încă atunci, când nu sunt nici ouă bune de ale ei, atunci de bună seamă o să ne trezim cu matcă falsă în coșniță. Ear' dacă au rămas în numitele trei părți ale anului ouă bune de matcă în coșniță, lucrătoarele pot să se prăsească matca; dar' fiindcă atunci lipsesc trântorii, ea rămâne neplodită (necocoșită) și în starea aceasta ea nu mai e vrednică decât o matcă falsă.

Că un stup are matcă falsă sau matcă neplodită se poate cunoaște foarte ușor, pentru-că uitându-ne la un fagur din coșnița aceluși stup, vedem în căsuliile mai mult decât un ou, ba de multe ori se ved chiar grămejoare de ouă în aceeași căsuliie, ceea-ce nu se întemplă la un stup cu matcă în bună rîndueală. În un asemenea stup, fiecare căsuliie cuprinde numai câte un ou, așezat chiar în fundul ei, la mijloc; pe când ouăle de matcă falsă sau neplodită se găsesc și pe pereții căsuliiei.

Afară de aceste mai sunt încă multe semne, de pe care se poate cunoaște stupul cu matcă falsă. În treacăt fie adăugat, că un stup cu matcă falsă ori neplodită se prăpădește de bună seamă, dacă nu-l vom lecul. Despre cum se urmează la lecuirea unui asemenea stup, o să vorbesc altădată.

După-cum am zis mai înainte, lucrătoarele încă se prăsesc din ouă de matcă și încă din ouă plodite. În timp de 3 zile, aceste ouă se schimbă într'un fel de vermuleți (strepezi, omide, larve) și rămân astfel în timp de 5 zile, umplând căsuliile. Atunci lucrătoarele le acoper de tot cu o fășioară de ceară, prin care aerul poate străbate la ele. Acum o parte din lucrătoare rămân neincetate deasupra fagurilor, în care află asemenea vermuleți, și prin căldura lor fac de în vreme de 12 sau 13 zile se desvoaltă tinerile albine lucrătoare. Când aceste sunt deplin formate, ele rup coșnișul de ceară, care le-a ținut închise, și es din căsuliile întocmai ca puii de găină din găocile ouălor. Așadar' albina lucrătoare crește deplin în timp de 20 sau 21 de zile; însă atunci ea e foarte slabă și nu e vorbă de a pute sbura pe afară. Cea dintâiu încercare de a sbura o fac nouăle lucrătoare cam la 8 zile după-ce s'au format îndeplin. Atunci în o zi frumoasă cu soare es dinaintea coșniții și

zuzăind își fac cel dintâiu joc. Dar' în depărtare, ca să aducă hrană, nu sboară decât după alte 10 zile.

Lucrătoarelor le trebuie vre-o 5—6 săptămâni, ca din ou să ajungă harnice de a sbura după miere și ceară. Ele nu trăiesc mai mult de 6—7 luni. De aceea albinele, care se prăsesc primăvara, nu ajung iarna și cele prăsite prin August nu ajung vara ce urmează.

Albinele tinere, pe vremea, în care nu sboară din coșniță, adică în vre-o 16 zile, au și ele de lucru și anume îngrijesc de hrănirea și cloșirea puilor. Ele găsesc pe seama vermuleților (larvelor) un fel de hrană din miere, praf de flori, apă și scuipit de-al lor. Tot ele sunt, care acoper cu trupul lor fagurii, în care se află ouă și larve, pentru-ca aceste totdeauna să aibă căldura de lipsă.

Albinele tinere mai au și altceva de făcut, anume ele au să clădească fagurii, pe când cele mai bătrâne aduc materialul de clădit. În vremea clădirei, ele mănâncă multă miere, praf de flori și apă. Prin multă mâncare, trupul lor se încălzește și printre inelele în partea dinapoi a trupului asudă un fel de materie, din care ele clădesc fagurii. Clădirea fagurilor se întemplă din sus în jos. Ele se acață unele de altele în formă de lanț și de grămejoare și iau una dela alta aceea materie, o amestecă cu bale de-ale lor și cu ajutorul fălcilor clădesc fagurii.

Până să clădească 1 chilog. de ceară ca faguri, albinele mănâncă 10—15 chilog. de miere și praf de flori. Dar' apoi câtă vreme perd ele clădind fagurii! De aceea la stupăritul în coșnițe mobile (mișcătoare), fagurii se grijesc și pe viitor și pe cât se poate li-se pun roilor faguri gata.

Câtă vreme lucrătoarele sboară pe afară au de a isprăvi o mulțime de lucruri: aduc apa de lipsă la gătirea hranei lor și la potolirea setei cum și pentru subțierea mierei, care a trecut în zăhar; totodată aduc sucure dulci din flori. Aceste sucure (must) dulci au să rămână câtva timp în un stomac (rînză) deosebit, un fel de beșică, apoi se prefac în adevărată miere, pe care albinele o varsă în căsuliile. Lucrătoarele mai cară și praf de flori, pe care-l aduc mai cu seamă pe picioarele dinapoi. În sfârșit aduc și un fel de ceară de lipit de pe mugurii unor plante, cum sunt plopii, castanii și c. l., pe care o întrebuințează la lipirea crepăturilor din coșniță cum și la cleirea păranelor de coșniță.

IV. Trântorii.

Acestia sunt de parte bărbătească. Ei n'au nici o armă de apărare, precum au albinele lucrătoare acul cel ascuțit, cu care se apără de ori și ce vietate ar voi să le facă vre-un rău, și ca matcele, care încă au câte un ac scurt și mai timpit (tocit), la vîrf, de care ele se folosesc numai în luptele lor unele cu altele.

*) Autorul acestui curs de stupărit se îndeletnicește de un lung șir de ani cu peste 100 de stupi, toți în coșnițe mobile. Fiind împovărat peste vară cu multe alte lucrări grabnice, dînsul a fost nevoit să întrerupă publicarea mai departe. Cerem deci scusele cetitorilor noștri în speranță, că și acum într'un târziu vor fi binevenite povețele colaboratorului nostru, care în ale stupăritului este meșter ca puțini alți Români.

Trântorii se pot ușor cunoaște dintre albinele lucrătoare și dintre matce, pentru-că sînt cu mult mai mari ca albinele lucrătoare; au un cap lat, ear' partea dinapoi a trupului e roasă și nu ascuțită ca a albinelor lucrătoare și ca a matcii. Aripile lor sînt mai lungi decît le e trupul; ear' în sbor fac un sunet tare sbîrnăitor. Ei au să îngrijască de fructificarea (cocoșirea) matcii.

Celulele pentru trântorii sînt mai mari decît cele pentru albine lucrătoare. Ei se arată în coșniță cam totdeauna prin luna lui Maiu și rămân în viață în Iunie, Iulie și în unele coșnițe și prin August, adecă rămân pînă-ce matcele s'au fructificat și pe cîmp se împuținează hrana. Atunci albinele lucrătoare îi dau afară din coșniță, unde mor de foame și de răceală. Dar' trântorii nu es de voe bună din coșniță, și se împotrivesc albinelor lucrătoare și atunci se întemplă o luptă mare între ele și ei.

Ouële, din care se prăsesc trântorii, sînt ne-fructificate. În coșnițele, care sînt în bună rinduală, aceste ouë ne-fructificate le pune în celulele de trântori însași matca; ear' în coșnițele cu matcă falsă ori cu matcă ne-fructificată le pun, precum am văzut, aceste. Ele nici nu pot oua altfel de ouë.

Trântorul ajunge la deplină creștere în vreme de 24 zile, și adecă după 3 zile oul se schimbă în larvă, aceasta după 6 zile este astupată cu un coperiș de ceară în căsulie și după 15 zile trântorul ese din căsulie.

Matca deci se desvoaltă deplin în 16 zile, albina lucrătoare în 21 și trântorul în 24 zile.

r. s.

Iernarea stupilor.

Stuparii de rînd au isprăvit demult cu îngrijirea stupilor. Ei și peste vară nu știu decît să prindă roii și să-i bage în coșniță; ear' toamna omoară unii din stupi și cu atîta e gata aproape tot lucrul lor.

Stuparii pricepuți însă și cu deosebire cei-ce s'au apucat de stupărit în coșnițe mobile au câte ceva de lucru la stupi și pentru stupi în toată bună vremea. Așadar' lor nici la sfîrșitul toamnei și nici peste iarnă nu le iasă din cap și din inimă îngrijirea de șoarece stupilor lor.

Acesti stuparii, dacă și nu trag astăzi din stupărit foloase de patru ori de cinci ori mai mari ca aceia, care n'au aproape nici o cunoștință din stupărit, de bună seamă că nu va trece multă vreme pînă vor ajunge a trage acele foloase. Cei-ce am cercat, am văzut că așa este și toți câți vor cerca au să se încredințeze despre acest lucru.

Acum să vedem, ce avem să facem de cumva n'am făcut încă; ca să nu putem avea temere, că stupilor nostri le va

merge rău peste iarnă și ca să-i scoatem buni în primăvară.

Spre acest sfîrșit sînt de lipsă următoarele:

1. Stupul să aibă coșniță destul de călduroasă;
2. Să aibă miere în de ajuns;
3. Să fie stupul bogat în albine;
4. Să fie inzebrat cu matcă tînără;
5. Stupina să fie destul de cum se cade;
6. Să aibă albinele aer de ajuns în coșniță;
7. Să fie păziți stupii de șoareci;
8. Peste iarnă să aibă albinele bună pace;
9. Să nu fie împedecate albinele de la sburat, dacă e frumos, nici în Noemvrie și nici chiar în o parte din Decemvrie.

Dacă vom lua acum încă odată pe rînd aceste 9 puncte, vorbind mai pe larg despre fiecare, observăm că:

Antaiu: Coșnițe călduroase se pot face atît din scînduri, cît și din paie, nuele ș. a.

Iarna e vremea cea mai potrivită de a face coșnițele fiecare stupar, și e bine să învețe a și-le face, pentru-că cruță mulți bani cu facerea lor și mai cu seamă cu facerea coșnițelor de scîndură, care sînt cele mai bune, dar' și cele mai scumpe.

Ca să se poată apoi ori-cine găti coșnițe de aceste are lipsă cel puțin de una, cum se cade*), care să o aibă de formă.

Cine are stupi în coșnițe de scîndură și încă nu i-a întocmit pentru iernat, se întemplă câte odată și se poate întempla și în acest an că, fiind vremea frumoasă în Noemvrie, îi poate întocmi chiar și acum.

Vreme potrivită pentru acest lucru e atunci, cînd noaptea e nour și ziua soare și așa e destul de cald pentru a umbla la coșniță.

A doua: Puțînd umbla în coșniță, se înțelege în cea mobilă, care e din scîndură, lăsăm stupului miere din destul, 8-10 chilog. sau, dacă e tare bogat în albine, și mai multă. Mierea să fie astupată, pentru-că de cea neastupată mîncîndu-o iarna, albinele capeta cufoare (urdinare, scursoare), o boală, care poate omori stupul întreg. Între fagurii din partea din jos să fie și de cei fără de miere, pentru-că albinele petrec mai bucuroși pe acest fel de faguri.

Despărțimentul deasupra al coșniții se umple cu mușchiu, fășii ce rămân din oblire scîndurilor, cu paie sau hîrtie. Asemenea se umple și locul dintre ferestra și ușa coșniții. Urdinișul se strîmtează, dar' nu se închide de tot, ca să nu se nădușască albinele din lipsa de aer.

*) Încă avem cunoștință, la Orlat lângă Sibiu se găsesc coșnițe foarte bune.

În coșnițele de nuele sau de paie se retează fagurii din jos cam de 3 degete; acesti faguri și așa sînt de trântorii. E mai bine să se facă acest lucru toamna decît primăvara, pentru-că adese-ori peste iarnă se prăpădesc multe albine de bătrînețe și căzînd pe polița stupinii, ear' fagurii fiind pînă jos, nu le poate merge albinelor rămase în viață aer deajuns și așa se prăpădesc.

Rămășițele de faguri, atît din coșnițele de scîndură, cît și de sub cele de nu ele, trebuiesc măturate cu îngrijire; ele însă să nu se lase în stupină sau în apropierea ei, pentru-că atrag șoarecii.

Coșnițele de nuele, dacă ar mai ave găurici, aceste trebuiesc lipite; ele sînt de a se lipi bine și pe din jos și de a se pune cenușe în jurul lor. Urdinișul să nu se lipească de tot (nici la acest fel de coșnițe). Apoi pentru-ca albinele să aibă căldură cît mai multă, coșnițele de nuele sînt de a se îmbrăca cu sucituri de paie lungi, care să ajungă de sus pînă jos.

Pentru-ca șoarecii să nu năvălească la coșnițele de nuele peste iarnă, pe lîngă cenușe, e bine de a folosi nește scăeți ascuțiți în forma capsulelor (porcilor) dela planta: ciuma-fetei sau, cum îi zice poporul, turbare. Acesti scăeți se pun unul de unul lanț, în jurul fiecărei coșnițe, așezînd unul cu coada înainte și în urdiniș, dar' să nu-l astupe de tot. Această cercare a mulțumit pe destui, care au făcut-o.

A treia: Stupul bogat în albine mai totdeauna și-a adunat și hrană destulă. Aici nu mai lungesc vorba.

A patra: Despre matca tînără încă va fi vorba de altădată. Cu statul despre ea, tot nu s'ar putea ajuta acum nimica.

A cincia: Despre stupină ar fi multe de zis. Pentru astădată însă pomenim numai, că o stupină bună e tot atît de trebuincioasă în stupărit ca și o coșniță bună.

O stupină potrivită apără stupii de ploae, ninsoare, de vînturi reci și furtuni, de ger și de animale stricacioase, mari și mici, de căldura prea mare a soarelui, de hoți ș. a.

Iarna e vremea, cînd stuparul se poate gîndi mai cu zăstăm și la facerea unei bune stupini.

A șeasa: Că ce e de a face ca albinele să aibă aer deajuns în coșniță, am spus în rîndurile de mai sus.

A șeptea și a opta: Mățele (piscile) nu e bine să umble prin stupină, pentru-că neliniștesc stupii. Chiar și cu cuștele de șoareci încă e tare greu de a lucra, pentru-că șoarecii prinși trebuiesc scoși afară din prizetoare și aceasta e de a se face cît mai adese-ori; ear' cu acest prilej, încă se turbură stupii prea de multe-ori, ceea-ce le strică foarte mult.

De aceea e tare de dorit, ca toți stuparii să-și facă coșnițe din scândură, cu urdinișuri de acele, prin care șoarecii nu pot intra în ele cum și o stupină, care se scutească albinele de toate primejdiile.

A nouă: Până nu dă zăpada (neaua) și nu se așează frigul, e bine să șboare albinele pe afară, când află ele cu cale de a face aceasta.

După-ce însă se pune odată iarna în toată puterea ei, albinele trebuie să aibă pace, să aibă odihnă; nici chiar razele soarelui să nu ajungă la coșnițe.

Iernatul stupilor în pivnițe, unde sunt și lucruri de mâncare, în camere, poduri ș. a., unde adeseori se neliniștesc, este un obicei vrednic de osândit. L.

Curățitul pomilor.

Una din greșelile, de care se fac vinovați țeranii noștri aproape toți, este că lasă pomii roditori în grija sorții. Puși fiind în condiții priincioase, adevărat că pomii înaintază și rodesc și fără să întrevină măestria omului; de la o vreme însă, materiile nutritoare se împuținează și astfel rădăcinile încep a nu mai avea hrană de ajuns, crengile încep a se usca și a se încălci, răpind una alteia lumina trebuitoare, coaja adese începe a se îmbloji cu mușchiu sau a se despoia, dând naștere la boale și servind urechelnitelor, vermilor și altor insecte stricacioase de culeuș și adăpost binevenit, pe scurt, pomii lăsați în grija sorții mai curând sau mai târziu încep să tânjească, producând roade an de an tot mai puține și slăbuțe.

Pentru de a întâmpina aceste neajunsuri, este neapărat să sapinem pomii la anumite îngrijiri, între care se numără răritul și curățitul crengilor netrebnice, înlăturarea scoarții moarte și îngrășerile cu gunoiu. Aceste lucrări ar trebui îndeplinite acum toamna târziu, când economii și așa au destul timp liber, ear nu primăvara în toiul lucrului.

La curățitul și răritul crengilor avem trebuință de ferestru (frez) și de cosor, numit și cuțit de grădină. Lucrarea însăși se face înlăturând mai întâi toate crengile uscate, apoi crengile grămădite și încrușișate cum și ramurile, care ar fi crescut înspre mijlocul coroanii sau printre crengile pomilor învecinați. Crengile mai grele se vor tăia mai bine de jumătate și apoi se cioantă până lângă trunchiu; căci ciontate fiind dintr'odată, ele cășunează sfășiarea și rănirea trunchiului. O cerință neapărată este să facem tăieturile costiș și să le netezim cu cosorul, întâmpinând astfel incubarea umezelii și cu ea trecerea lemnului în putrezire.

Puii (vlăstărițe) din jurul trunchiului cum și mlădițele isvorite din trunchiu se înlătură cu desevirșire.

Mușchiul se va înlătură cu cosorul sau aplicând gipsa de pomi și peria de

sirmă (drot). De asemenea trebuie înlăturată scoarța, care e sgâbirdoasă și se despoiaie de pe trunchiu cu înlesnire, însă nu și scoarța sănătoasă și verzie, care ea mijlocește umblarea sucului nutritor.

După-ce s'au netezit, ranele și tăeturile mai mici se ung cu rășină de altoit (vezi «Foia Poporului» nr 11), ear cele mai mari cu păcură amestecată cu lut cleios. Ungerea se repeteste, cerend trebuința, până ce ranele s'au vindecat îndeplin. Scoarța curățită se va fești (spol) cu o cerneală gătită din lapte de var, lut, sânge, bălegar și fiere (fiară) de vită.

Mușchiul și îndeosebi scoarța despoiată se string cu îngrijire și se ard; căcîrămănend sub pomi sau aproape de ei, vermii și celelalte insecte se sporesc și mai și, în paguba roadelor următoare.

Pomii ar trebui curățiti la câte 3 ani cel puțin.

Despre îngrășarea pomilor cu gunoiu vom vorbi altădată.

Tractarea holdelor preste iarnă.

În multe ținuturi domnește obiceiul, că se mână oile înadins ca să pască holdele, acum toamna într'un târziu, preste iarnă și în primăvară chiar. Holdele mici și cam rari, hătărit lucru; dau înapoi și uneori îmbrăncesc, tunse fiind de oi până lângă pământ. Păscutul cu oile se va mărini deci la holdele mari și îndeuite, care și ele se cufundă și se smulg, de cumva s'ar paște pe când pământul este încărcat de umezeală. O cerință neapărată este a purta grije ca oile să înainteze neîntrerupt, mănăcând firele de holdă cât mai deopotrivă și numai pe de-asupra, pleșugirea totală fiind stricacioasă.

Deodată cu reînceperea odrăslirii în primăvară, păscutul cu oi s'au vite mari se va conțin cu desevirșire.

Între lucrările de preste iarnă se numără spargerea coajii ghețoase ce se formează uneori de-asupra păturii de zăpadă (neauă). Această coajă împedecă răsbaterea aerului și exaburirea umezelii de prisos, cășunând astfel înădușirea și adese trecerea în putrezire a holdelor. Spargerea se va îndeplini cu ajutorul unei grape agere sau lăsând oile să treacă dealungul holdelor.

Cultura și soiurile alacului.

Alacul este un fel de grâu cu bobul îmbrăcat. În deosebire de a grăului, pleava alacului rămâne după coacere alipită de bob (grăunte). Spicul alacului este alcătuit din mai multe inchiaturi și se rupe cu înlesnire.

Alacul nu se prășeste la noi decât unde și unde, deși vrednic ar fi de o cultură mai răspândită, mai ales în ținuturile muntoase cum și pe seama pământurilor mai sărace, unde celelalte spicoase nu îsbutesc cum s'ar cuveni.

Soiurile mai îndatinate sunt următoarele:

Alacul mare cu spicul lung și desirat, cu sau fără mustăți (țepe, țepăru); isbutește chiar și în pământurile sărace, nêsipoase sau în cele răci și băntuite de umezeală.

Alacul golaș cu bobul roșu întimpină ușor asprimea iernii și umezeala îndelungată. Acest soi dă făină mai bună și este astfel mai prețios decât celelalte.

Alacul mic are spic scurt, turtit și mustăcios, paiu de asemenea scurt și fraged. Grăunțele servesc adese la facerea grisului (grisului) Se împacă cu aproape ori ce fel de pământ și dă roade bogate.

Alacul alb golaș se seamănă toamna, asemenea alacului alb mustăcios, care se poate sēmēna și în primăvară.

Pământul se va pregăti întocmai ca avend să cultivăm sēcara sau grâu.

Lapte pentru rîmători

Nimic mai păgubitor decât a da purceilor când cu întercatul lapte acru, care pricinuește cufoarea (urdinare) și nu arareori moartea purceilor. Aceași se poate zice despre zērul de unt. Cu atât mai priincios este laptele proaspēt. Cu începere din a cincia sēptēmānă li-se poate da lapte smântănit. Vre-o 2 luni după întercare se face începutul cu lapte acru care, în amestec cu mazere, cucuruz sau orz urluit, prieste acestor purcēi de minune. Este însă neapărat a ținea troaca în deplină curățenie.

Știri economice.

Un mistreț viteaz. Într'una din serile lunii trecute, la Kervignan în Franția, moșierul Iosif Pissard a fost greu rănit, când sē între în grajd, de un mistreț (porc sēlbatic) uriaș, care se adăpostise în grajd. Atunci fu în sat o rēșcoală obștească: primarul (judele, chinezul), notarul și pārgarul (politistul) alergarā înarmați până n dînți. Au fost însă nevoiți sē se lupte în toată regula; căci mistrețul scotea niște grohăituri grozave și nu erā cîne sē cuteze a-l lovi în față. Peste 10 gloanțe de pușcă și de revolver au fost trase, dar fără sē se poată rāni fiară. În sffrșit primarul trase un glonț, care culcā mistrețul la pământ. L-au crezut mort, dar în clipa, în care se apropiase de dînsul, se străcurā printre mulțime și o tul peste câmpuri.

Se puserā în urmărirea lui cu toții, trăgēndu-se focuri după focuri după mistrețul atât de îndrāsneț, dar acesta par'că erā vrăjit; căci nici un glonț nu-l atingea. Această fiară ar fi scăpat cu viață, dacă nu-i eșia înainte un pădurar, care-i dādū o puternică lovitură de cuțit și-i sffrșī astfel viața.

Șerpi din grâu. La Cepin lângă Eseg în Slavonia se află dărîmăturile castelului Kologvar, în mijlocul unui tērem mocirlos de o întindere mai mare. Atât zidurile cât și împrejurimea bjbăe de șerpi veninoși. Baronul Leo Kalbermatten a întreprins anii trecuți o vēnătoare în jurul castelului, nimicind zi de zi aproape 200 de șerpi.

Examenul la școala economică din Rășinari. Despre acest examen „Tribuna” a publicat zilele trecute o dare de seamă, pe care o reproducem aici aproape întocmai.

În 31 Octombrie st. n. a avut loc ținerea examenului la școala economică comitatensă (română) din Rășinari lângă Sibiu, care stă sub înțeleapta conducere a dlui Sabin Popoviciu Barcianu. Această școală a fost anul de față cercetată de 3 elevi Români, toți din comuna Avrig. Ca delegați din partea comisiunii economice a comitatului au fost trimiși dnii Martin Schuster, Adolf Gottschling și Ioan de Preda, vice-președintele „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului”. Examenul s'a ținut amăsurat programului, mai întâiu s'au examinat din cetire, scriere, comput, agricultură, economia de vite și c. l., apoi s'a purces la partea practică, adică la lucrări practice cu felurite unelte și mașini agricole, de care dispune această economie și care în această privință e bine înzestrată, așa încât elevii pot să-și câștige multe și frumoase cunoștințe atât teoretice cât și cu deosebire practice în ale economiei peste tot. Păcat numai, că agricultorii noștri din acest comitat nu îmbrățosează cu mai multă căldură această instrucțiune atât de frumoasă și folositoare nu numai pentru dînșii, dar și pentru poporul român peste tot. În sfârșit am cercetat grajdul de vite al dlui Barcianu, care posedă frumoase vaci și viței, rasă curată de „Pinzgau”. Resultatul examenului a fost deplin mulțămitor, așa încât delegații comitatensi cât și privații, care au luat parte la acest examen, au rămas mulțumiți cu cele-ce au auzit și văzut cu acest prilej, încât numai spre laudă îi poate servi harnicului și vrednicului conducător amintit.

„Călimdarul poporului” pe anul comun 1934. În săptămâna trecută a eșit de sub tiparul „Institutului Tipografic” Călimdarul poporului, cel mai bun, mai răspândit și mai ieftin călimdar pentru publicul român. Afară de partea calendaristică, acest călimdar cuprinde înțelegări și deslușiri amănunțite despre regenții Europei, treburile de postă și telegraf, măsurile vechi și nouă, tariful de timbre, direcțiile bisericesti, o parte literară bogată și bine întocmită și un șir lung de inserate. O novelă de Castelnuovo, tradusă de prietenul nostru, I. Russu-Șirianul, și alte scrieri mai mici literare și economice. În sfârșit un șir de poezii și conșpectul trgurilor din Ardeal.

Recomandăm cu tot dinadinsul acest călimdar publicului românesc.

Statura oamenilor în vechime.

Este foarte răspândită credința, că în timpurile cele mai vechi oamenii ar fi fost de o statură foarte înaltă, adică nește uriași și că în cursul vremurilor ei s'au micșorat din pricina muncii din ce în ce mai încordate, la care omul a fost și este supus, pentru a-și agonisi cele trebuitoare.

În urma unor cercetări făcute mai mulți ani de-arindul asupra rămășițelor omenești din neagra străvechime, găsite prin peșteri în stare petrificată (împetrită) și din multe cărți străvechi, doctorul Rahon a făcut o descoperire ciudată, menită a dărâma credința, că oamenii de odinioară au fost uriași.

După doctorul amintit, oamenii de odinioară nu erau mai înalți, dar nici mai mici decât cei de astăzi.

Biletele căilor ferate în viitor.

O gazetă din Viena vestește, că ministrul ung. de comerț Lukács ar fi având de gând să introducă earăși un lucru nou în călătoriile pe calea ferată. Vorba este de „marcele căii ferate”, menite a înlocui și a face de prisos biletele îndatinate. Călătorul va avea să scrie pe blanchetă numele stației de unde pleacă cum și al stației unde voește să ajungă, lipind pe locul gol atâtea marce, cât face prețul călătoriei. Blanchete și marce se vor vinde în toate traficile. Se zice, că astfel se va urma cu începere din 1 Ianuarie an. viitor.

Care preoți sunt scutiți de darea pentru drumuri. Ministrul ung. de comerț a luat hotărârea, amăsurat căreia numai acei preoți sunt scutiți de darea amintită, care-și au locuința (domiciliu) statornică în orașe înzestrate cu drept municipal. În municipiile comitatense însă, unde darea pentru drumuri nu poate fi considerată ca arunc comunal, preoții ținuti sunt a solvi după beneficiile lor darea pentru drumuri.

Un minut. Un Englez a socotit ceea-ce se poate face într'un minut. Într'un minut pământul percurge 13 mile (1 mil = 7 $\frac{1}{2}$ chilom.) în mișcarea sa de rotațiune și o rază de soare străbate 11,160.000 mile spre a ajunge pe pământ. Într'un minut se nasc și mor în toată lumea 80 de copii. Într'un minut un tren repede străbate un mil, un tramvaiu 200 metri, un cal în trapă face 836 pași și un om 12 pași. În fiecare minut, zi și noapte, guvernul englez primește 639 lei și cheltuiește 541. În timp de un minut se scoate din mine 260 tone de cărbuni de peatră.

Poame vândute în străinătate.

După socotelile ministerului ung. de agricultură, în cei din urmă doi ani chiar și numai poamele, care s'au încărcat în Ungaria pentru străinătate, au atins prețul însemnat de 9 $\frac{1}{2}$ milioane fiorini.

În anul următor, așa spun gazetele, se va înființa lângă comuna ungurească Acs, comitatul Comornului, un pomet de vre-o 560 jugere.

Filoxera. Deoarece în mai multe vii (podgorii) din comitatul Huedimului s'a arătat filoxera, ministerul de agricultură a ordonat închiderea lor.

Din traista cu povețele.

Întrebarea 53. Ce mijloc ar recomanda On. Redacție a „Foi Poporului” contra unei vaci, care se suge însași? P. Iuga, inv.

Răspuns. Leagă pe botul vacii, deasupra nărilor, o scândurice înzestrată cu numeroase cuie de lemn drept țepe. Alt mijloc nu ne este cunoscut.

Întrebarea 54. Vă rog să-mi răspundeți în „Foaia Poporului” la întrebarea, că a fost trasă sau ba seria 3468 nr. 72 dintre losurile ungurești „Crucea Roșie”?

Al 4501-lea abonent.

Răspuns. După-cum ai fi putut afla din „Foaia Poporului” nr. 27 pag. 286, seria amintită nu s'a tras.

Întrebarea 55. Domnul Dr. A. Marienescu, jude la curtea de apel, a fost publicat în „Foaia Poporului” un proiect de statute pentru regularea și ținerea în regulă a mor-

minților din cimiterii (cintirimuri, progăzii). Ca făcând parte din comitetul parochial și zăcându-mi la inimă interesul obștesc în ale regulării cimiterului, Vă rog să stăruți ca dnul amintit să edea un plan desemnat, cuprinzând cărările principale și secundare ale cimiteriilor de regulat. M'aș fi adresat de-a dreptul, dar nu-i cunosc domiciliul.

P. Dalca, inv. și pres. com. par.

Răspuns. Întocmirea unui plan, care să se poată aplica în fiecare cimiteriu, este cu neputință. În adevăr, numărul, lățimea, direcția și peste tot felul cărărilor atârnă dela mărimea, înclinarea și forma cimiterului cum și dela împrejurări locale fel și fel. Dacă ne-ai trimite o scurtă descriere însoțită de o schiță, cuprinzând mărimea, forma și împrejurările cimiterului de regulat sau de înființat, bucuros îți vom servi cu lămuriri mai deaproape. În lipsa acestei schițe locale, ne mărginim a face câteva puține observări generale: Ântăietate se cuvine cărărilor oable și 3—4 metri late, în număr de 4—5. Aceste cărări principale ar trebui strătăiate de mai multe cărări secundare în lățime de 1—2 m., mergând și ele paralel (alătura) în depărtare de 4 $\frac{1}{2}$ m. și cu prinzând 2 rânduri de morșinți. Cărarea cea mai lată și principală este care duce dela poartă înspre fundul cimiterului. Cărările principale se pardosesc mai întâiu cu o pătură de petriș și apoi cu nêsip, înlesnind astfel scurgerea apei; celelalte cărări pot rămâne nepardosite, sêmănându-se cu ierburi. Vrednică de recomandat este purcederea, dupăcare se împarte cimiterul în 3—4 despărțeminte, potrivit cu mărimea taxelor ce se cer pentru locurile de îngropat. Drept orientare mai deaproape procură-ți un regulament de cintirim dela comitetul parochial gr.-or. din Sibiu, Poarta Cîsnădiei.

De altcum, pentru de a răspunde dorinții D-Tale, am trimis scrisoarea adresată nouă domnului Dr. A. Marienescu, jude la curtea de apel („tablă”) în Oradea-mare.

Întrebarea 56. Am 5 metere (măji metriche? Red.) de prune uscate. Aici se plătește meterul cu abia 13—15 fl. și fiindcă aș dori să capăt preț mai bun, Vă rog să-mi împărtășiți numele unui neguțator, în țara noastră sau în străinătate, care să le plătească mai bine. Totodată să mă vestiți despre prețul meterului fără spesele transportului.

Vasilă, econom.

Răspuns. Nu avem cunoștință despre cine ar fi cumpărând prune uscate nici nu avem pe cine întreba, comerțul cu această marfă fiind aici foarte mărginit. Ne pare rău, dar eată tot ce-ți putem răspunde: Prețul atârnă în mare parte dela felul prunelor și îndeosebi dela cum s'a fost purces când cu uscatul. Neguțatorii din străinătate și orașele mari nu cumpără decât prune uscate în regulă, așa dar nu pe flacăra focului în preajma fumului, ci la soare sau în uscătoare anume. Despre prețul, cu care se vând prunele, poți lua cunoștință din „Tribuna” sau alte gazete mari. Cutare Jidan cunoscut ți-ar pute spune, cine cumpără prune uscate cu prețuri bune.

Posta redacției.

Domnului C. L. în A. Tractatul D-Tale a trebuit prelucrat cu totul și așa se publică în numărul de față al „Economului”.

„Colinzile” și „poeziile populare” din părțile Domniei-Voastre vor fi binevenite și le vom publica, precum și știri economice, scrise în stil adeva poporal și îndemânatic.

Posta redacției.

Rugăm pe toți domnii, care trimit scrisori pentru „Foaia Poporului” să încunjure în acelea cât numai se poate cuvintele înalte (neologisme) neînțelese de poporul nostru, și să scrie curat poporal; căci altcum, dorind noi ca această foaie să fie pe deplin înțeleasă de fiecare țeran, trebuie să îndreptăm înșine scrisorile, și de aceea astfel de scrisori întârzie mult ori nu se publică de loc!

Rugăm mai departe pe domnii, care ne trimit poezii populare să le scrie acurat așa cum le aud; și să spue cum chiamă finutul dumnealor, spre pildă: »din finutul Hațegului» etc.

Dlui N. O. în Uzdin. În numărul viitor.

Dlui P. C. în Aiton. Am aflat printre hârtiile venite ca material de foită o mulțime de poezii de ale D-Tale. Firește nu se va publica nici una din ele, din pricina multelor greșeli de tot felul ce le cuprind. În una spre pildă vorbești de »sin amoriu», în alta de »cea din urmă strofeală de sânge!» etc. etc. cuvinte, care fac peste puțină folosirea lucrărilor. Cetește pe Alexandri, Eminescu și Coșbuc; vezi cum scriu și încearcă a scrie și d-ta dacă poți, corect ca ei.

Dlui I. I. în Bobâlna. Nu se poate publica fiind forma ei prea defectuoasă. Trebuie să facem oare-care alegere și în materialul pentru »Foită».

Dlui A. B. V. în Velcheriu. Și pentru d-ta același răspuns.

Dlui A. D. în P. Răspunsului d-tale dat scrisorii subscrise de G. P. Țintariu, nu-i putem da loc; nu pentru-că doară am gândi că d-ta nu ai fi având dreptate, ci pentru cuvintele nealese și prea aspre ce le folosești, ca spre pildă: »ia dat cu piciorul în grindă», apoi »cicoș, vagabund» etc. Scrie fără patimă; cu cuvinte cumpănite și publicăm bucuros.

Dlui I. R. »Ghița Tatii» se va publica la timpul seu.

Dlui T. P. în Cicud. »Oda» nu se poate publica, din celelalte ceva la timpul seu.

Dlui G. G. în Corna. În numărul viitor.

Dlui I. Radulovici în Krăcsma. Trecând odată în revistă materialul de foită în ultimele zile, am aflat și o mulțime de poezii populare culese de d-ta, despre soartea cărora încă nu ai primit răspuns. Îți răspundem acum, că sunt foarte bune și se vor publica. Numai puține se vor lăsa afară.

Economilor G. O. și I. F. în Archita. Dumneavoastră nici nouă nu ne spuneți numele întreg, ci numai slovele cu care vi-se începe, ear' noi așa nu putem publica dela nime nimic, că dacă ni-ar cere cineva seamă de ce am scris, nu avem cu cine ne apăra. Spuneți cum vă chiamă, și apoi publicăm.

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

Luni, 8 Noembrie: Baia-de-Criș, Ibașfalău.

Marti, 9 Noembrie: Jimbor.

Mercuri, 10 Noembrie: Bilac, Bistrița.

Sâmbătă, 13 Noembrie: Vințul-de-jos, Huedin, Gărcsón, Gialacuta, Ghierghio-Ditro, Saschiz

LOTERIE.

Tragerea din 11 Noembrie n.

Budapesta: 73 1 80 67 59

Tragerea din 15 Noembrie n.

Sibiu: 35 36 70 59 25

Cursul pieții din Sibiu.

Din 3 Noembrie st. v. 1893.

Hârtie-monetă română	Cump.	10.03	Venz.	10.10
Lire turcești	„	11.30	„	11.40
Imperiali	„	10.40	„	10.50
Ruble rusești	„	1.31	„	1.33

Bursa din București.

Din 3 Noembrie v. 1893.

Obiectul	o/o	cump. lei
Renta română din 1875	5 1/2	158. —
Renta română amortisabilă	5 „	106. 1/2
Renta română amortisabilă	5 „	—
Renta rom. (Rurale convertite)	6 „	—
Oblig. C. F. Române	6 „	102. —
Oblig. C. F. Române	4 „	—
Creditul fonciar rural	7 „	104 50
Creditul fonciar rural	5 „	90 3/4
Oblig. cassei pensiunilor fr. 3000	10 fr.	—
V. N.		
Banca Națională (ult. dividendă 84.45)	500	16.30
20 franci aur	—	20.01
Banca Națională a României	—	—

Bursa din Budapesta și Viena.

Din 3 Noembrie v. 1893.

Obiectul	Buda- pesta	Viena
Galbini împărătești	6. —	6.02
Napoleonul	10.12	10.13
100 mărci germane imp.	62.55	62.57 ²
Renta de aur ung. de 6%	—	—
Renta de aur ung. de 4 „	115.80	115.80
Renta de hârtie ung. de 5%	—	—
Împrumutul căilor ferate ung.	122 —	126 50
Bonuri (obligații) rurale ung.	91.50	94. —
Bonuri (obligații) rurale croato-slavone	98. —	—
Obligațiile pt. despăgubirea regalilor	100.50	—25
Împrumut cu premiu ung.	153.50	151.2 ¹
Losuri pt. regulara Tisei și Segedin.	141 50	141. —
Losurile aust. din 1860	161 —	160 25
Scrisuri fonciare ale „Albinei”	101. —	—

Călimdarul săptămânii.

Zilele	Călimdarul vechiu	Călimd. nou	Soarele
	Dum. a 25-a d. Ros., gl. 8, sft. 3.		rés. ap.
Dum.	7 S. 33 Mei din Melit.	19 Elisabeta	7 25 4 5
Luni	8 † Arch. Mich. Gav	20 Felice	7 26 4 4
Marti	9 Muc. Onisifor	21 Intr Nasc.	7 28 4 3
Merc.	10 Apost. Erast	22 Cecilia	7 30 4 2
Joi	11 Muc. Victor, Mina	23 Clement	7 31 4 1
Vineri	12 S. Ioan Milostivul	24 Ioan Zlat.	7 33 3 59
Sâmb.	13 † S. Ioan G. de aur	25 Catarina	7 35 3 58

În absența dlui Ioan Russu Șirianul pentru redacțiune responsabil: **George Moldovan.**

INSTITUT TIPOGRAFIC în SIBIU.

A eșit de sub tipar:

Călimdarul Poporului

pe anul comun

1894.

Cuprinsul: Călimdarul astronomic și bisericesc, cu povețe economice pe fiecare lună. — Cronologie pe anul 1894. — Genealogia domnitorilor europeni. — Posta. — Corespondența telegrafică. — Raportul între măsurile nouă și vechi. — Scara timbrelor. — Autoritățile bisericești române din Ungaria și Transilvania. — „Naufraziul”. Novelă de Enric Castelnovo. Tradusă de Ioan Russu Șirianul. — „Episootia”. (Din scrierea lui Anton Bacalbașa: Moș-Teacă din casarmă). — *Economic:* Cum ne putem ajuta când ne amenință lipsa de nutreț și de paie; Despre altoirea viței de viie; Floarea soarelui, o minunată plantă pentru producerea de ulei. — *Poesii:* „Plugul blăstemat”, de V. Alexandri; „Traiul când ți-se urește”, de G. Coșbuc; „Gornistul dela Grivița”, de Ioan Nenitescu; „Patriei Românilor”, de G. Murnu; „Vulpea și racii”. Fabulă, de Tr. I. Magier; „Vulturul și Țeranul”. Anecdota, de C. B. Ceahor; „Ghicituri”, de V. Simiganoschi; „Defăimătorul”. (Character), de Paris Mumuleanu. — *Partea hazlie:* Tăierul cu două fețe, de Anton Pan; Sămënța de sare. — Tirgurile din Ardeal, Ungaria, Bucovina și România. — Inserate.

Numai 20 cr. exemplarul.

BCU Cluj / Central University Library

Fiind mereu recercați de a face servicii librărești, ne-am hotărât să înființăm pe lângă stabilimentul nostru o

LIBRĂRIE ROMÂNEASCĂ

care e gata de a furnisa cărți școlastice, opuri științifice și literare de ori-ce soi, tipărituri trndeosebi pentru oficii bisericești și comunale, hârtie și recuiste de scris.

Vă invităm deci de a ne onora cu comande cât mai dese, pe care le vom efectui cu toată promptitudinea și exactitatea.

Cu toată stima

Institut Tipografic

Editura foilor

„TRIBUNA” și „FOAIA POPORULUI”.

BETIA

se vindecă prin **Antibetin**, întrebuițat cu rezultat strălucit în o mulțime de cazuri. *Nenumărate mulțumite primite dela cei vindecați se trimit franco la cerere.* Fiind fără ori-ce gust, se poate da pătimașului de beție și fără știrea lui. 1 dosă costă **2 fl. 20 cr.**, 1 dosă dublă pentru morbul învechit, **4 fl. 40 cr.** trimițându-se suma din urma și se trimite franco în toate țerile. Se capătă la farmacia „La Vultur”, Lugoș, nr. 112, Bănat. [2229] 7-20

În editura „Institutului tipografic” a apărut și se află de vânzare

Prăsirea pomilor

de
D. COMSA,
membru în comitetul central al „Reuniunii române agricole”.
Prețul unui exemplar 12 cr.

INSTITUT TIPOGRAFIC în SIBIIU.

Au eșit de sub tipar:

A doua edițiune
din

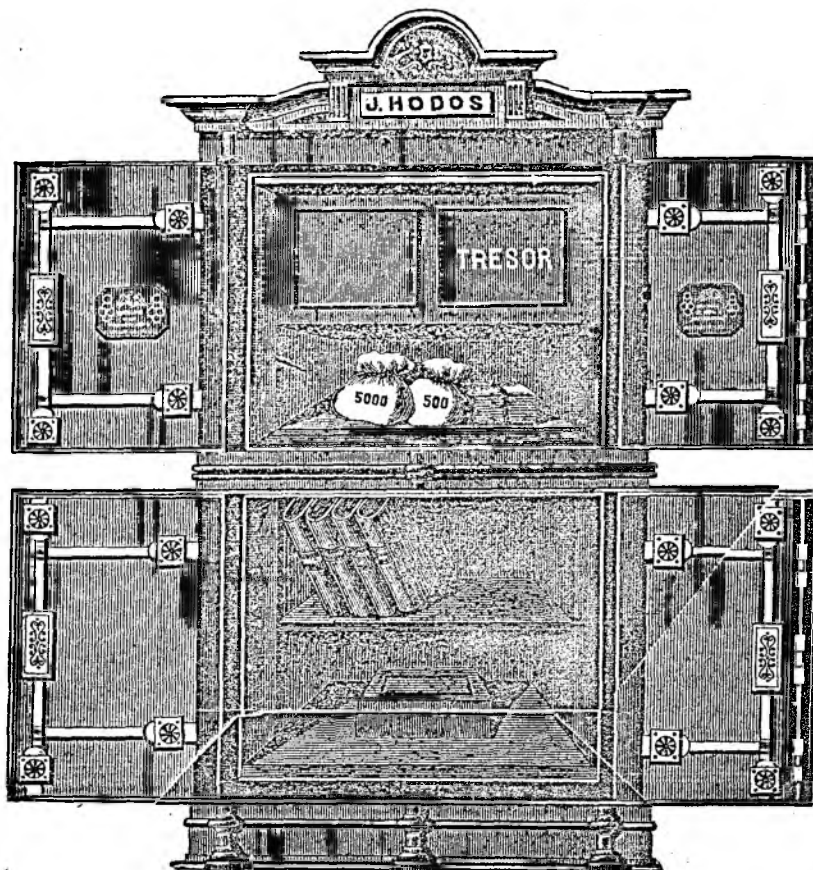
ȚINEREA VITELOR

de
Eugen Brote,

president al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu”.

Prețul unui exemplar 12 cr. v. a.

Primul Român fabricant de casse în monarhia austro-ungară IOAN HODOS

și recomandă

[2163] 6-6

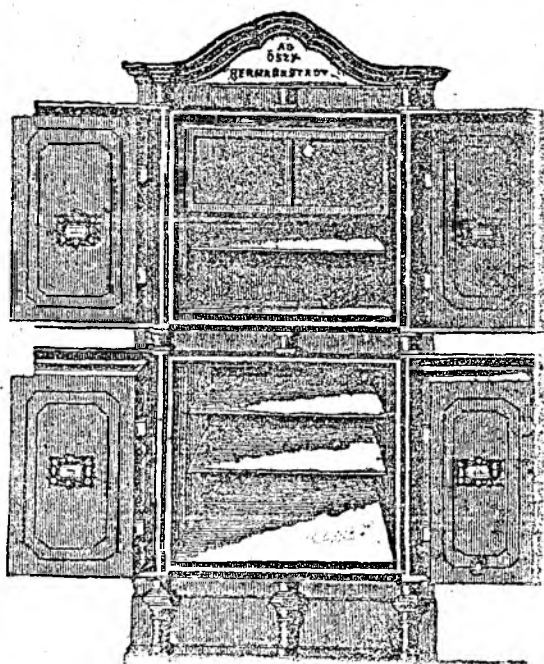
cassele și cassetele sale de fier

pentru păstrat de bani și hârtii de valoare

sigure contra focului și spargerii

de diferite mărimi și forme cu prețuri cât de moderate.

Interesaților se trimit la cerere „Prețuri curente” gratis și franco.

Fabricat în țeară!

Ces. și reg. privil.

Prima fabrică de casse ardelenescă.

Existând de 12 ani, premiată cu mai multe distincțiuni a lui

A. Géza Öszy,

Quergasse Nr. 39,

SIBIIU,

Hechtgasse Nr. 40.

recomandă

Cassele și cassetele sale de fier pentru păstrat bani, cărți și documente

sigure contra focului și spargerii

de construcție proprie a ei și putând fi deschise numai de cumpărătorul însuși. Diferite forme și mărimi, cu prețuri mai ieftine, decât asemenea produse din alte fabrici.

CASSELE

[1316] 43-

sunt expuse vederii cercetătorilor în localul fabricii.

Prețuri curente ilustrate se trimit la cerere gratis și franco.